

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2016. godinu

Površina: **51.209 km²**

Ukupna dužina granice: **1.604 km**

Ukupan broj graničnih prijelaza: **83**

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka	13
3. Nivo usklađenosti sa Uredbom (EZ) br. 862/2007	14
4. Obavljene konsultacije.....	14
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	15
1. Vize	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	15
1.2. Vize izdate na granici	18
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	22
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	26
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	29
3.1. Privremeni boravak.....	29
3.2. Stalni boravak	35
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima	38
4.1. Otkaz boravka	40
4.2. Rješenja o protjerivanju	41
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	41
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	42
5. Povratak neregularnih migranata	43
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a.....	43
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS).....	46

5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji	50
5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji	50
5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	51
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH	53
6. Međunarodna zaštita (azil)	55
7. Izdate radne dozvole strancima	62
8. Sticanje državljanstva BiH	65
9. Emigracija iz BiH	67
9.1. Opšta procjena migracionih tokova	67
9.2. Broj emigranata	70
9.3. Status emigranata	71
9.4. Novčane doznake	73
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir	76
ANEKSI	85

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog

profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2016. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2007. do 2016. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2015. i 2016. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2016. godinu.

Migracioni profil BiH za 2016. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2016. godini su izdali 22.862 vize, što predstavlja povećanje od 34,72% u odnosu na 2015. godinu kada je izdato 16.970 viza, a posmatrano po godinama od 2007. do 2009. godine uočava se stalni trend pada broja izdatih viza, da bi od 2010. godine otpočeo stalni rast broja izdatih viza i kulminaciju dostigao u 2016. godini.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2016. godini izdato 66 viza što je za 45% manje nego u 2015. godini kada je na granici izdato 120 viza, a posmatrano po godinama uočava se od 2007. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u 2015. godini.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2016. godini je iznosio 2.243 i smanjen je za 7,77% u odnosu na 2015. godinu kada su odbijena 2.432 ulaska.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2016. godini iznosio je 218 (141 ilegalni ulazak i 77 ilegalnih izlazaka iz BiH) i povećan je za 21,79% u odnosu na 2015. godinu kada je iznosio 179 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 11.519 privremenih boravaka u 2016. godini što je za 8,82% manje nego u 2015. godini kada je odobreno 12.633 privremenih boravaka. Posmatrano po godinama od 2007. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH, osim u 2011. i 2016. godini kada je došlo do blagog pada.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 799 stalnih boravaka u 2016. godini što je neznatno smanjenje od 1,11% u odnosu na 2015. godinu kada je odobreno 808 stalnih boravaka.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2016. godini je iznosio 508, što je smanjenje od 24% u odnosu na 2015. godinu kada je otkazano 670 bezviznih ili privremenih boravaka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2016. godini zabilježeno je također smanjenje od 17,46% gdje su otkazana 52 stalna boravka, za razliku od 2015. godine kada je taj broj iznosio 63.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2016. godini je 418, što je povećanje od 42,18% u odnosu na 2015. godinu kada su donešena ukupno 294 rješenja o protjerivanju. Također u 2016. godini je izdato 31 rješenje o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno je 311 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar u 2016. godini što je značajno povećanje od 61,14% u odnosu na 2015. godinu kada je taj broj iznosio 193.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2016. godine, donešeno je 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, a u 2015. godini taj broj je iznosio 5.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2016. godini dobrovoljno je vraćeno 148 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćen na ovaj način od 2007. do 2016. godine 1.021 bh. državljanin.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednjih pet godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla, a ukupno je na ovaj način od 2007. godine vraćen 841 strani državljanin iz BiH.

Služba za poslove sa strancima u 2016. godini izvršila je dobrovoljni povratak iz BiH za ukupno 246 stranaca, dok je u 2015. godini taj broj iznosio 179. Od 2012. do 2016. godine Služba za poslove sa strancima je vratila ukupno 913 stranih državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji u 2016. godini prihvaćeno je 1.939 bh. državljana. Po osnovu redovnih zahtjeva za readmisiju odobren je prihvat za 878 bh. državljana, a za 1.061 osobu je najava izvršena po članu 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole i to: 711 putem Sektora za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH i 350 direktno na Graničnu policiju BiH.

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2016. godini prihvaćeno je 105 državljana trećih zemalja, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 42 strana državljanina.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH je zatražilo je 79 osoba u 2016. godini, dok je 2015. godine taj broj iznosio 46. Ukupno od 2007. do 2016. godine azil u BiH je zatražilo 1.180 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2016. godini je izdato 2.628, što predstavlja povećanje od 6,61% u odnosu na 2015. godinu kada je taj broj iznosio 2.465 radnih dozvola.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2016. godini su dobile 682 osobe što predstavlja povećanje od 6,40% u odnosu na 2015. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske (98,53%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI), prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, procjenjuje da ukupan broj osoba koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina iznosi najmanje 2 miliona.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te

izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljenišтво – oblast emigracije bh. državljana i iseljenišтво i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanke u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2016. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje državljanstva BiH, na državljanke BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i izdatih radnih dozvola za strane državljanke u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu sa *Uredbom (EZ) br. /2007 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. jula 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima*, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu sa modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu sa navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2007. do 2016. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2015. i 2016. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2016. godinu.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za period 2015-2018. godine. Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prelaza u BiH* broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tabele ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i polu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti („Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljeništva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvalitet dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljeništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2016. godinu. **On predstavlja do sada urađeni deveti Migracioni profil BiH na godišnjem nivou.**

3. Nivo usklađenosti sa Uredbom (EZ) br. 862/2007

Uredba (EZ) br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. jula 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostat-u dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostat-a o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2016. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobravanja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Dana 12. aprila 2017. godine Vijeće ministara BiH je na 98. sjednici usvojilo Migracioni profil BiH za 2016. godinu.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o strancima (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

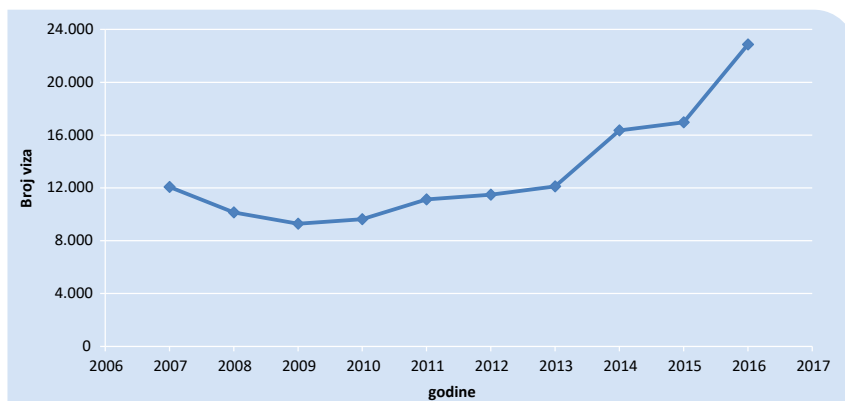
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vize	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862

Grafički prikaz izdatih viza od 2007. do 2016. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda od 2007. do 2009. godine što je rezultat uvođenja naljepnica za vize. Značajan pad u broju izdatih viza u periodu 2008. godine u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (01.01.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH¹, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama² koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Nakon 2009. godine dolazi do kontinuiranog rasta broja izdatih viza. Što se tiče 2016. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (34,72%) u odnosu na 2015. godinu.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2015. i 2016. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

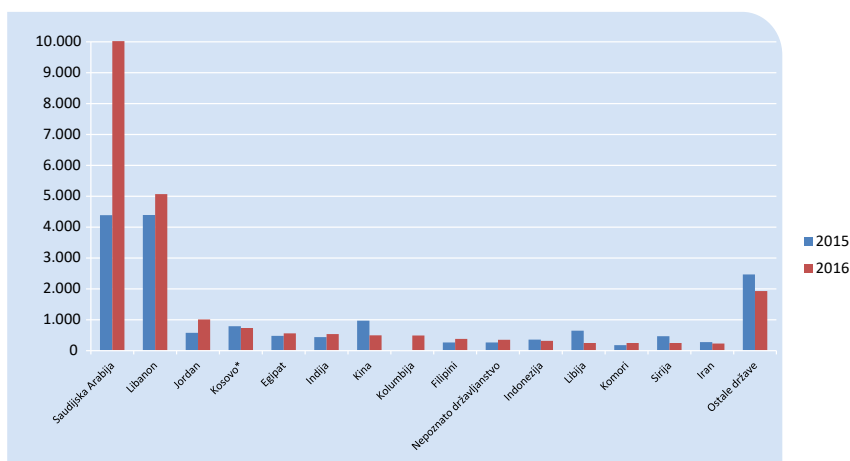
1 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

2 Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Saudijska Arabija	4.386	10.023	128,52%
2.	Libanon	4.390	5.066	15,40%
3.	Jordan	577	1.011	75,22%
4.	Kosovo* ³	793	734	-7,44%
5.	Egipat	478	557	16,53%
6.	Indija	438	537	22,60%
7.	Kina	971	497	-48,82%
8.	Kolumbija	14	488	3.385,71%
9.	Filipini	264	382	44,70%
10.	Nepoznato državljanstvo	266	350	31,58%
11.	Indonezija	359	316	-11,98%
12.	Libija	647	250	-61,36%
13.	Komori	178	246	38,20%
14.	Sirija	465	246	-47,10%
15.	Iran	276	231	-16,30%
16.	Ostale zemlje	2.468	1.928	-21,88%
Ukupno		16.970	22.862	34,72%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjenje broja izdatih viza za državljane Libije, Kine i Sirijske Arapske Republike. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu uočeno je kod državljana Kolumbije, Saudijske Arabije, Jordana i Libanona. Veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije je iz razloga turističkih aktivnosti i pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija. Također veliki broj izdatih viza za državljane Libanona prouzrokovan je sve većim interesom državljana te zemlje za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Znatno broj izdatih viza za državljane Kine je po osnovu rada u BiH. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH broj zaprimljenih zahtjeva u 2016. godini je bio 23.173. U prošloj godini su pozitivno riješena 22.862 zahtjeva ili 98,66%.

3 Ovaj natpis ne preudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

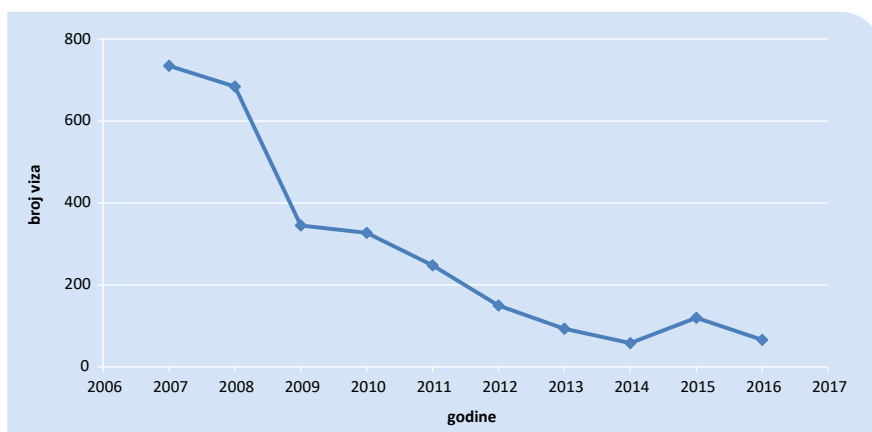
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o strancima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili lični razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vize	735	684	345	327	248	150	93	58	120	66

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2007. do 2016. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2007. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

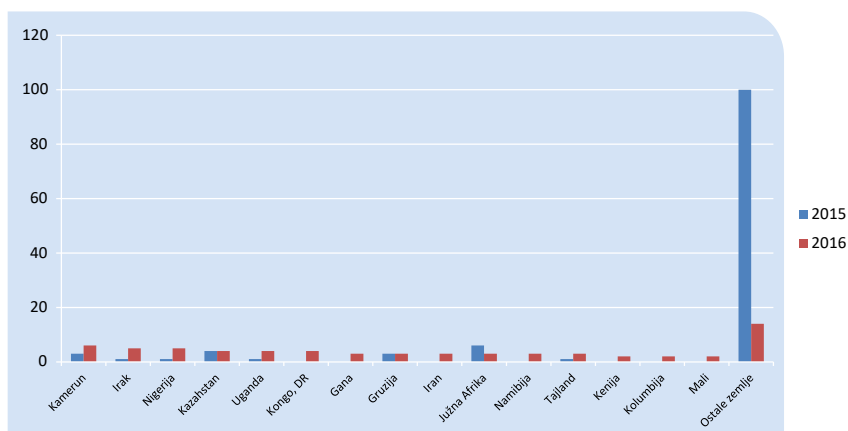
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2015. i 2016. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Kamerun	3	6	100,00%
2.	Irak	1	5	400,00%
3.	Nigerija	1	5	400,00%
4.	Kazahstan	4	4	0,00%
5.	Uganda	1	4	300,00%
6.	Kongo, DR	-	4	-
7.	Gana	-	3	-
8.	Gruzija	3	3	0,00%
9.	Iran	-	3	-
10.	Južna Afrika	6	3	-50,00%
11.	Namibija	-	3	-
12.	Tajland	1	3	200,00%
13.	Kenija	-	2	-
14.	Kolumbija	-	2	-
15.	Mali	-	2	-
16.	Ostale zemlje	100	14	-86,00%
	Ukupno	120	66	-45,00%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

U 2015. godini došlo je do značajnog povećanja izdatih viza na granici (106,98%) i taj broj je iznosio 120 viza i sve su bile Vize C i izdate su od strane JGP Aerodrom Sarajevo. U posljednjih 10 godina zabilježen je stalni opadajući trend do 2014. godine, da bi u 2015. godini došlo do gore navedenog porasta u odnosu na 2014. godinu. U 2016. godini je ponovo došlo do značajnog smanjenja broja izdatih viza na granici u odnosu na 2015. godinu za 45% i taj broj je iznosio 66 viza. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvijestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2007. godine do 2014. godine. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2016. godinu⁴ 62 vize su izdate na međunarodnom graničnom prelazu Aerodrom Sarajevo, tri na međunarodnom graničnom prelazu Aerodrom Banja Luka i jedna viza je izdata od strane JGP Zvornik. U 2015. godini izvršeno je poništavanje 7 viza i to kod 4 državljana Dominikanske Republike, jednog državljana Indije i dva državljana Jordana, dok su u 2016. godini poništene 3 vize za državljane Šri Lanke.

4 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2016. godinu.“ Sarajevo, januar 2017. godine, str.20.

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2016. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji su došli iz Kameruna, Iraka i Nigerije, Kazahstana i Ugande, te da je zabilježen i značajan pad izdatih viza na granici za državljane Armenije i Alžira.

Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2016. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (67%) nego ženama (33%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 36 do 59 godina (59%), kao što se vidi i u tabelama i grafikonima koji slijede.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2015. g.

	Armenija	Alžir	Peru	Bahrein	Južna Afrika	Ostale države (od ukupno 34)	Ukupno
0-17	0	4	0	1	0	2	7
18-35	0	1	1	4	0	4	10
36-59	1	2	0	1	0	2	6
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženska lica	1	7	1	6	0	8	23
0-17	0	5	0	1	0	3	9
18-35	16	1	4	0	2	11	34
36-59	9	5	4	0	4	26	48
60+	0	1	0	0	0	5	6
Ukupno muška lica	25	12	8	1	6	45	97
Sveukupno po državljan.	26	19	9	7	6	53	120

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2015. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

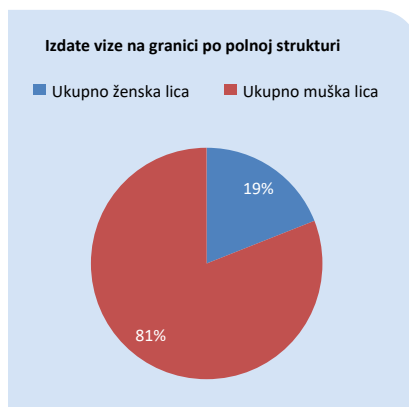
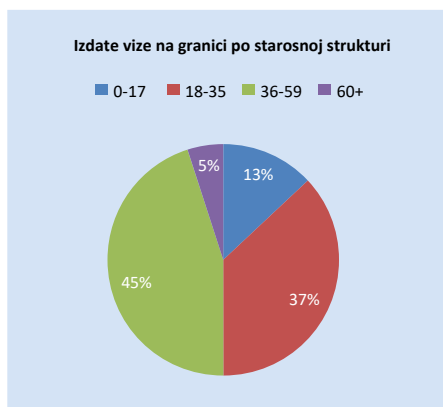
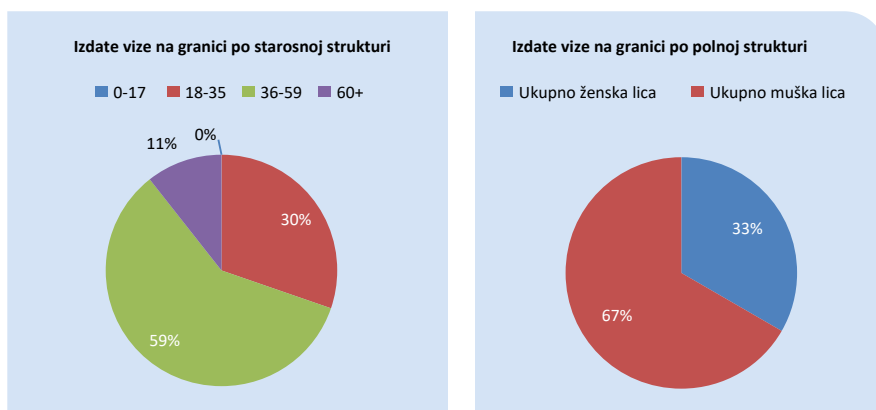

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2016. g.

	Kamerun	Irak	Nigerija	Kazahstan	Uganda	Ostale države (od ukupno 28)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	0	0	0	7	8
36-59	3	0	0	1	0	9	13
60+	0	0	0	0	0	1	1
Ukupno ženska lica	4	0	0	1	0	17	22
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	0	2	1	1	3	5	12
36-59	2	3	4	2	1	14	26
60+	0	0	0	0	0	6	6
Ukupno muška lica	2	5	5	3	4	25	44
Sveukupno po državljan.	6	5	5	4	4	42	66

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2016. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

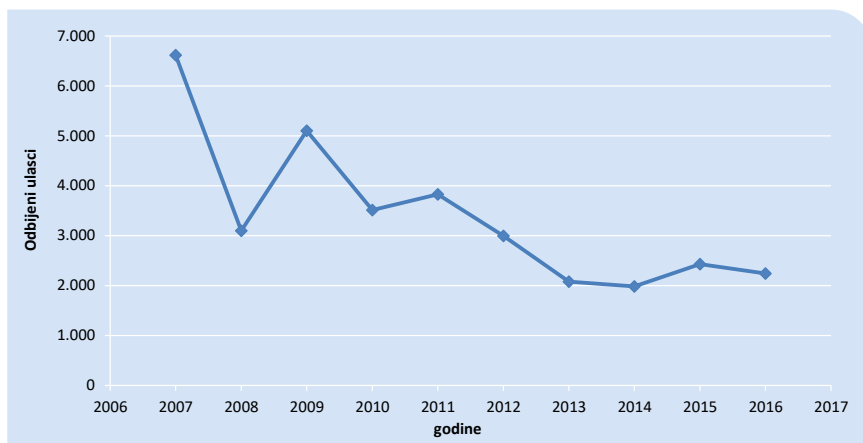
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na osnovu člana 19. i 20. Zakona o strancima, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Odbijeni ulasci	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2007. do 2016. godine

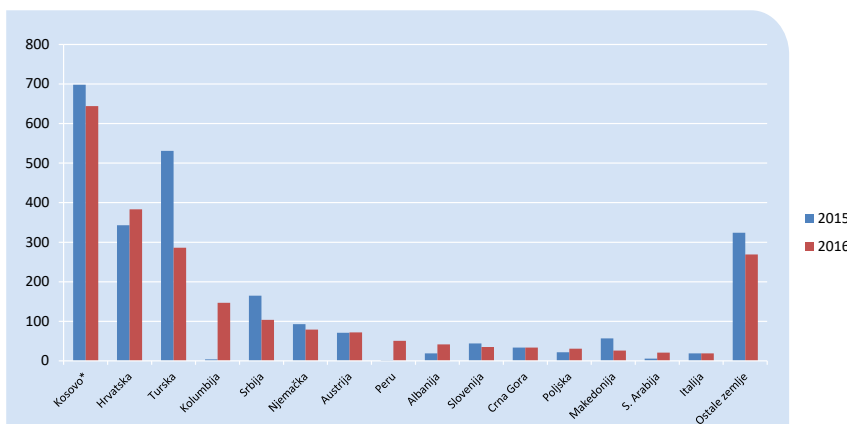
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2009. godine konstantan opadajući trend ovih parametara. Tokom 2008. godine, broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu. U periodu od 2011. do 2014. godine dolazi do stalnog smanjenja broja odbijenih ulazaka na granici, da bi u 2015. i 2016. godini došlo do blagog povećanja broja odbijenih ulazaka. U 2016. godini broj odbijenih ulazaka je manji za 7,77% u odnosu na 2015. godinu i iznosio je 2.243 odbijena ulaska.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2015. i 2016. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Kosovo*	698	644	-7,74%
2.	Hrvatska	343	383	11,66%
3.	Turska	531	286	-46,14%
4.	Kolumbija	4	147	3575,00%
5.	Srbija	165	104	-36,97%
6.	Njemačka	93	79	-15,05%
7.	Austrija	71	72	1,41%
8.	Peru	2	51	2450,00%
9.	Albanija	19	42	121,05%
10.	Slovenija	44	35	-20,45%
11.	Crna Gora	34	34	0,00%
12.	Poljska	22	31	40,91%
13.	Makedonija	57	26	-54,39%
14.	S. Arabija	6	21	250,00%
15.	Italija	19	19	0,00%
16.	Ostale zemlje	324	269	-16,97%
	Ukupno	2.432	2.243	-7,77%

Grafčki prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

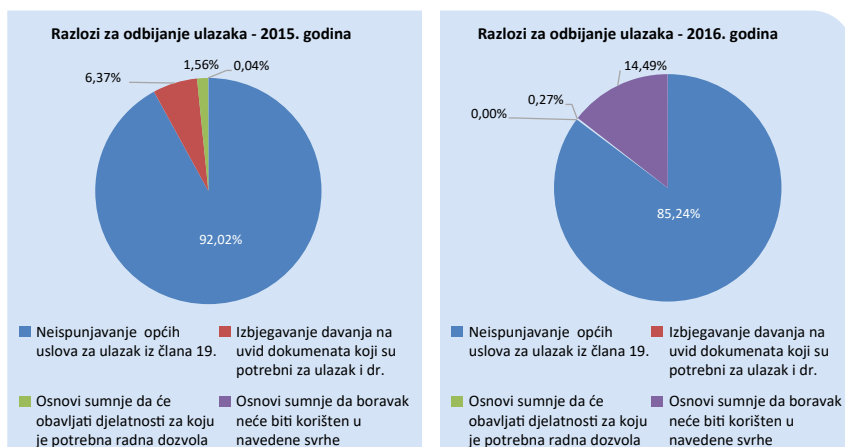
Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2016. godini odnosi se na Kosovo* (644), Hrvatsku (383), Tursku (286), Kolumbiju (147) i Srbiju (104), što iznosi 69,73% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. U pogledu državljanstva lica kojima je odbijen ulazak u BiH vidljivo je iz izvještaja o radu Granične policije BiH da se: nosiocima putne isprave sa oznakom R. Kosovo* ulaz odbija uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize, državljanima Hrvatske i Srbije zbog neposjedovanja važeće putne isprave, državljanima Turske zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka i neposjedovanja dovoljno sredstava za izdržavanje i državljanima Kolumbije zbog neposjedovanja vize.

Neophodno je napomenuti da u 2016. godini dolazi da pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Moldavije (94%), Kazahstana (53%), Makedonije (54%), Turske (46%) i Srbije (37%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Kolumbije i Perua. Tokom 2016. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.243 stranca, od toga na kopnenoj granici BiH 1.829 a na međunarodnim aerodromima 414 odbijena ulaska. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave (54,53%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak

preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (25,50%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (11,86%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (3,57%); prijetnja bezbjednosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima (1,52%); izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH (1,07%) te ostali razlozi (1,95%).⁵

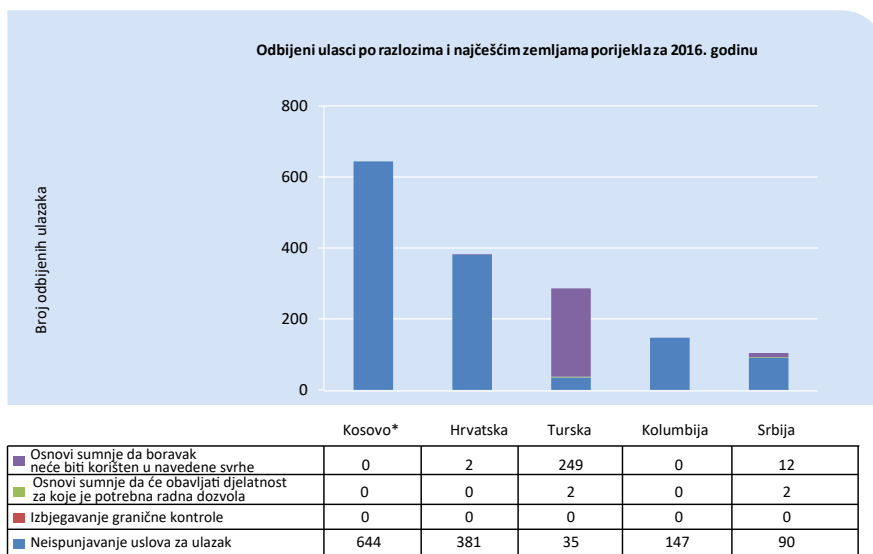
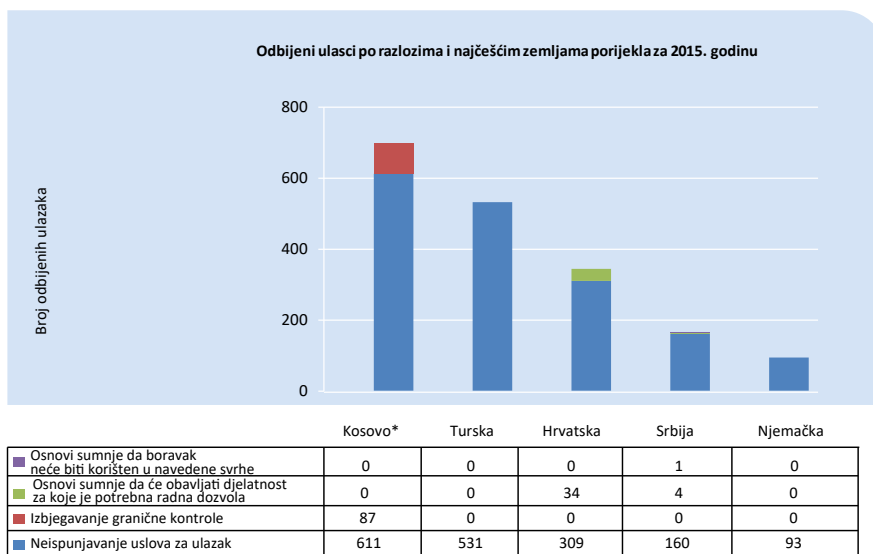
Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prelazima je zbog neposjedovanja važeće putne isprave i neposjedovanja vize.

Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2015. i 2016. godini

5 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2016. godinu.“ Sarajevo, januar 2017. godine, str.12.

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2015. i 2016. godinu

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

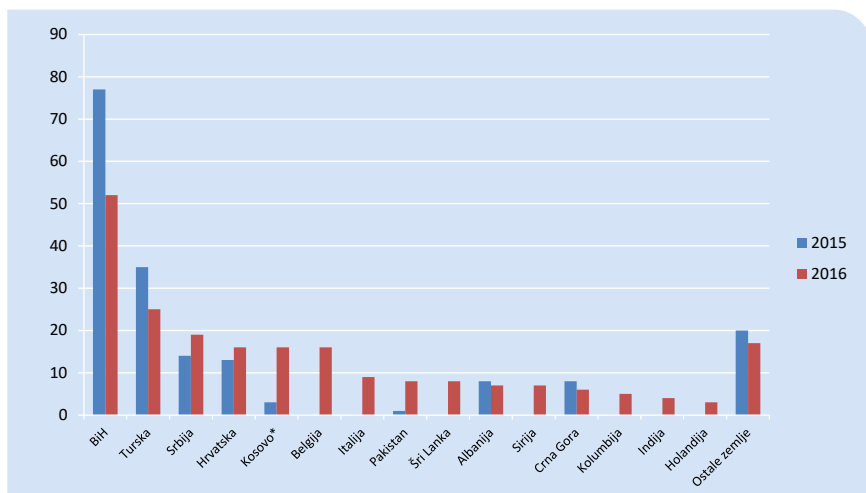
Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza, a navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2015. godine, ukupno je 179 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2016. godine, zabilježen je porast od 21,79% i iznosio je 218 osoba.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2015. i 2016. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	BiH	77	52	-32,47%
2.	Turska	35	25	-28,57%
3.	Srbija	14	19	35,71%
4.	Hrvatska	13	16	23,08%
5.	Kosovo*	3	16	433,33%
6.	Belgija	-	16	-
7.	Italija	-	9	-
8.	Pakistan	1	8	700,00%
9.	Šri Lanka	-	8	-
10.	Albanija	8	7	-12,50%
11.	Sirija	-	7	-
12.	Crna Gora	8	6	-25,00%
13.	Kolumbija	-	5	-
14.	Indija	-	4	-
15.	Holandija	-	3	-
16.	Ostale zemlje	20	17	-15,00%
Ukupno		179	218	21,79%

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

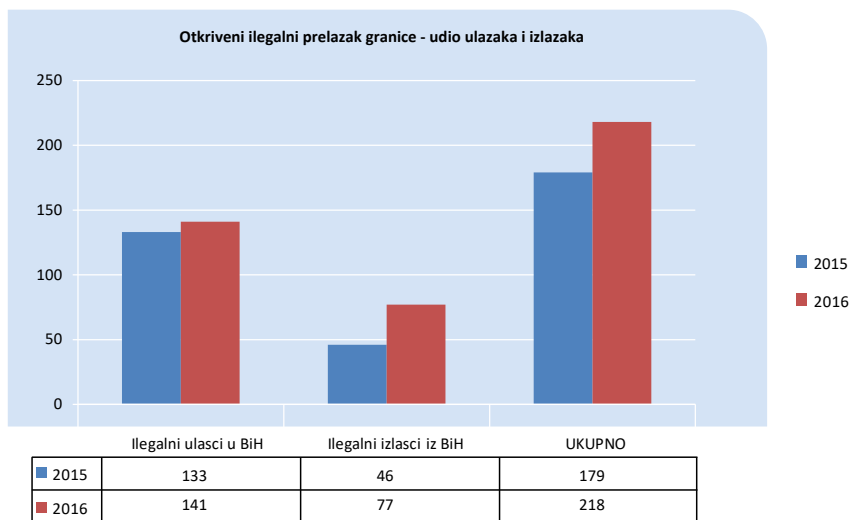

Prema raspoloživim podacima, najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane BiH. Što se tiče stranaca, najveći broj je državljana Turske, Srbije, Hrvatske i Kosova*. Analizirajući raspoložive podatke uočeno je da 24% ukupno otkrivenih nezakonitih prelazaka u 2016. godini se odnosi na državljane BiH što je prilično manji procenat u odnosu na 2015. godinu kada je iznosio 43%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Turske (29%). Prema podacima iz

izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2016. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 45 (na ulazu 17 + na izlazu 28) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 173 (na ulazu 124 + na izlazu 49) osobe“,⁶ dok je tokom 2015. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovane su 43 (na ulazu 36 + na izlazu 7) osobe u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 136 (na ulazu 97 + na izlazu 39) osoba“.⁷ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

U 2015. godini, ilegalni izlasci su činili 25,79% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (179), dok je ovaj procenat u 2016. godini iznosio 35,32% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (218). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlaza) registruje van samih graničnih prelaza.

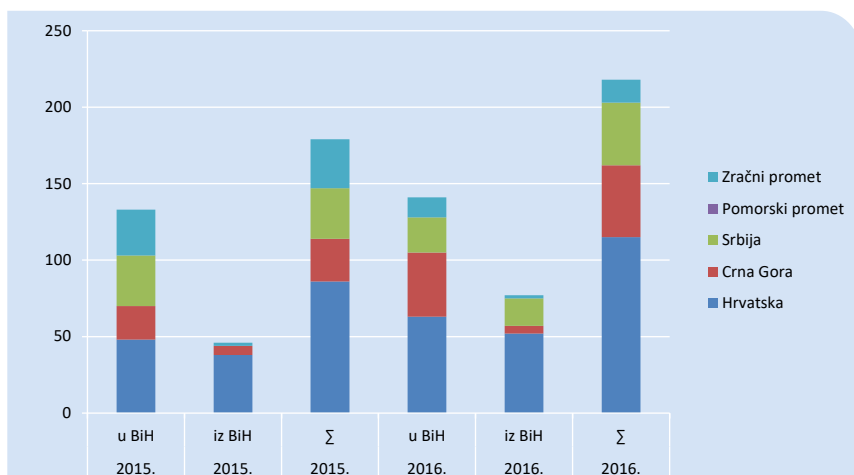
Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2015. i 2016. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2015. u BiH	2015. iz BiH	2015. Σ	2016. u BiH	2016. iz BiH	2016. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	48	38	86	63	52	115	31,25	36,84	33,72
Crna Gora	22	6	28	42	5	47	90,91	-16,67	67,86
Srbija	33	0	33	23	18	41	-30,30	-	24,24
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	30	2	32	13	2	15	-56,67	0,00	-53,13
Ukupno	133	46	179	141	77	218	6,02	67,39	21,79

6 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2016. godinu“ Sarajevo, januar 2017. godine, str. 16.

7 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2015. godinu“ Sarajevo, januar 2016. godine, str. 13.

Grafčki prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2015. i 2016. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da su na kopnoj granici u 2016. godini otkrivene 203 osobe, što je povećanje za 38% u odnosu na 2015. godinu kad je na istoj granici otkriveno 147 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se znatno smanjen broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima za 53,13%, tako da je u 2016. godini otkriveno 15 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2015. godini taj broj je iznosio 32 osobe.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno povećanje ilegalnih prelazaka državne granice sa Crnom Gorom (67,86%), Hrvatskom (33,72%) i Srbijom (24,24%). Od 47 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom 89% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 11% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 115 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Hrvatskom 55% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 45% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 41 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Srbijom 56% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 44% na ilegalne izlaske iz BiH. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 68% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprotavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka stranac je dužan dati biometrijske podatke. O zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizaciona jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

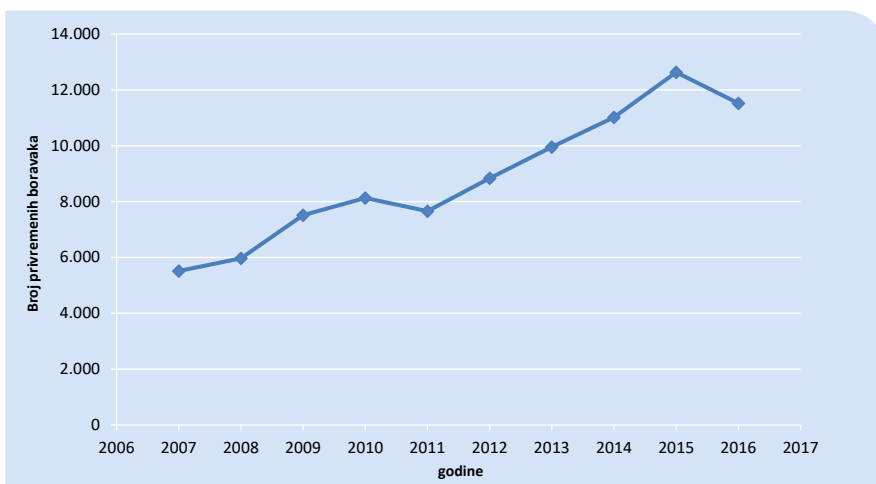
U skladu sa Zakonom o strancima koji je stupio na snagu u novembru 2015. godine privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovu: spajanja porodice, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s BiH.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz člana 58. (Privremeni boravak po osnovu humanitarnih razloga) stav (2) tačka a) Zakona o strancima odobrava se na period najduže do šest mjeseci.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Priv. boravak	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2007. do 2016. godine

Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2007. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. Iako je u 2011. godini došlo do blagog pada izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%, od tada se uočava ponovni trend povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak tako da je u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu taj porast iznosio 14,62%. U 2016. godini dolazi do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica „u najvećem broju zbog prestanka odobrenog/produženog boravka stranih državljana koji su radili na izgradnji TE Stanari i auto-puta na dionici Tarčin – Sarajevo“.⁸

Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o strancima, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

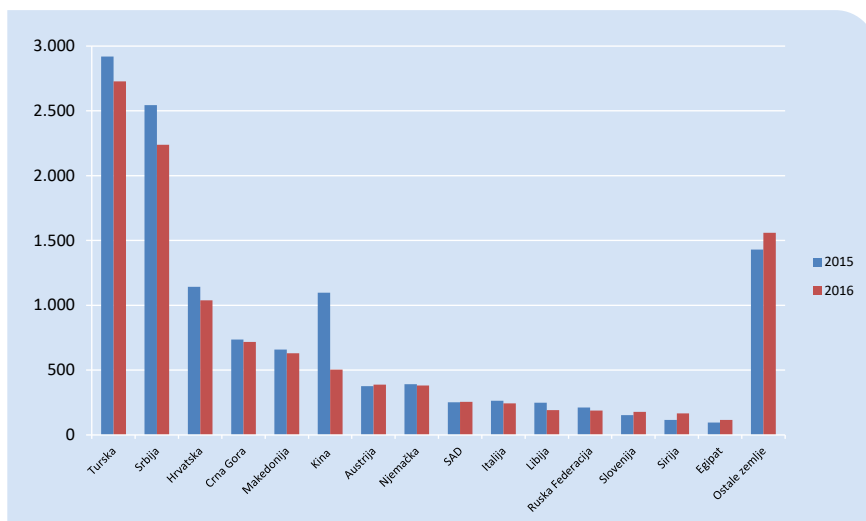
U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2015. i 2016. godine.

⁸ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Turska	2.919	2.727	-6,58%
2.	Srbija	2.544	2.239	-11,99%
3.	Hrvatska	1.142	1.038	-9,11%
4.	Crna Gora	736	718	-2,45%
5.	Makedonija	658	629	-4,41%
6.	Kina	1.097	503	-54,15%
7.	Austrija	376	388	3,19%
8.	Njemačka	391	381	-2,56%
9.	SAD	252	255	1,19%
10.	Italija	263	244	-7,22%
11.	Libija	248	191	-22,98%
12.	Ruska Feder.	212	187	-11,79%
13.	Slovenija	153	177	15,69%
14.	Sirija	116	166	43,10%
15.	Egipat	96	116	20,83%
16.	Ostale zemlje	1.430	1.560	9,09%
Ukupno		12.633	11.519	-8,82%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2016. godini došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na 2015. godinu.

Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2016. godini najveći broj se odnosi na državljane Turske (2.727), Srbije (2.239), Hrvatske (1.038), Crne Gore (718), Makedonije (629) i Kine (503), što čini 68% od ukupnog broja izdatih dozvola.

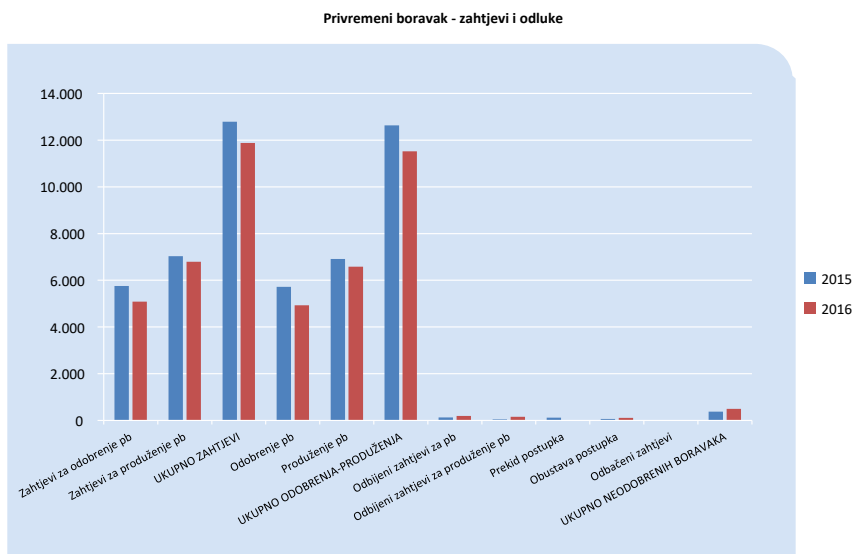
Procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do značajnog smanjenja privremenih boravaka za državljane Kine. Također je došlo i do smanjenja izdavanja dozvola za privremeni boravak kod svih vodećih zemalja porijekla, te do povećanja izdavanja dozvola za državljane Sirije, Egipta i Slovenije.

Primjećuje se kontinuitet u šest najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Turska, Srbija, Hrvatska, Crna Gora,

Makedonija i Kina. Ovih šest država porijekla obuhvata 70% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2015. i 2016. godine.

U 2016. godini ukupno je podneseno 5.086 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.791 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 11.877 zahtjeva, a što je smanjenje od 7,14% u odnosu na 2015. godinu kada je ukupno podneseno 12.790 zahtjeva i to: 5.755 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 7.035 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2015. i 2016. godini (odobrenje novog i produženje)

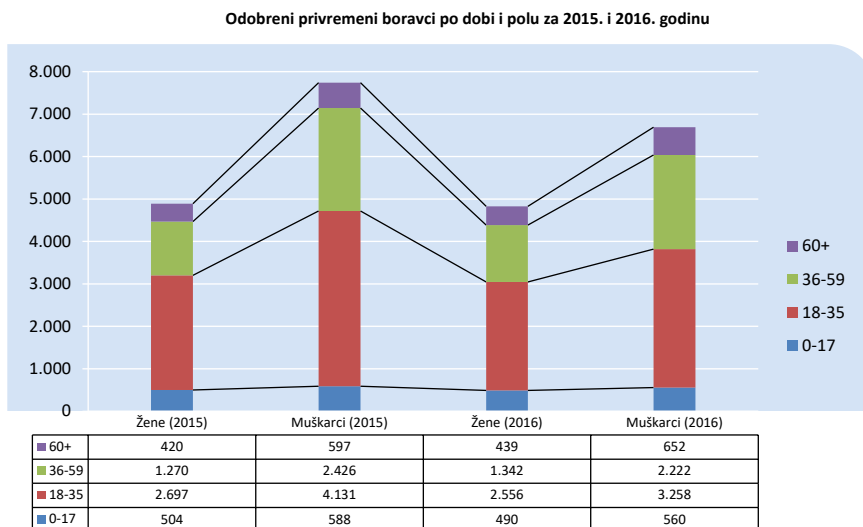

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2016. godini ukupno je odobreno-produženo 11.519 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.934 i produžen privremeni boravak u 6.585 slučajeva, a što je smanjenje od 8,82 % u odnosu na 2015. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 12.633 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 5.721 i produžen privremeni boravak u 6.912 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 96,98% u 2016. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2016. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više muškaraca nego žena i to: u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 560, a žena 490), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 3.258, a žena 2.556), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 2.222, a žena 1.342), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 652, a žena 439). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 6.692

ili 58,10% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.827 ili 41,90% su privremeni boravci izdati ženama.

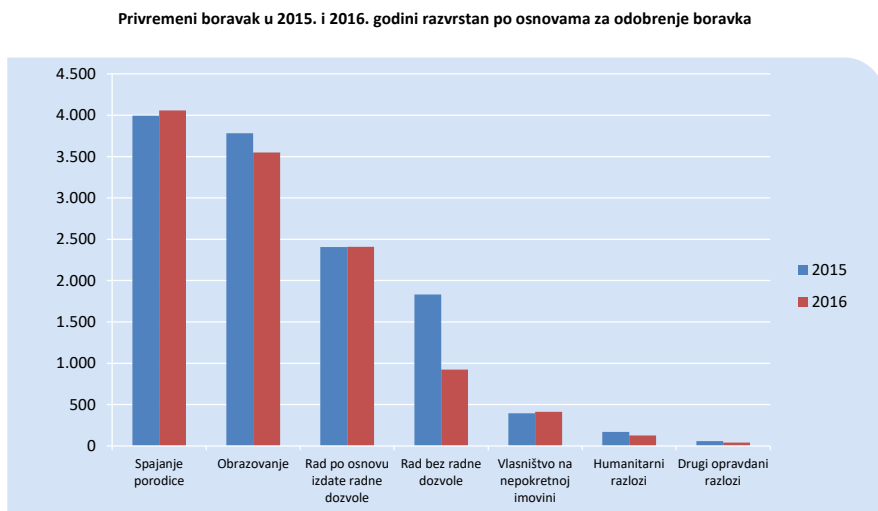
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2016. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: spajanja porodice u koju kategoriju ulaze i brak za državljaninom BiH kao i vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH (4.058), obrazovanja (3.550), rada po osnovu izdate radne dozvole (2.409) i rada bez radne dozvole (924), što ukupno predstavlja skoro 95% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2015. i 2016. godinu, sa posebnim akcentom na 2016. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2015. i 2016. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2015	% u Σ 2015	2016	% u Σ 2016	% 2016/2015
Spajanje porodice	3.994	31,61%	4.058	35,23%	1,60%
Obrazovanje	3.782	29,94%	3.550	30,82%	-6,13%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.405	19,04%	2.409	20,91%	0,16%
Rad bez radne dozvole	1.831	14,49%	924	8,02%	-49,54%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	395	3,13%	412	3,58%	4,30%
Humanitarni razlozi	169	1,34%	126	1,09%	-25,44%
Drugi opravdani razlozi	57	0,45%	40	0,35%	-29,82%
Ukupno	12.633	100,00%	11.519	100,00%	-8,82%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2016. godini strancima odobren je po osnovu: vlasništva na nepokretnoj imovini (412), po osnovu humanitarnih razloga u koju kategoriju spada i liječenje (126) i po osnovu drugih opravdanih razloga (40).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2015. i 2016. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

S obzirom da se od 2007. godine uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, osim u 2011. i 2016. godini gdje je došlo do blagog pada, može se zaključiti da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana. Značajno je napomenuti da je u 2016. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: rad bez radne dozvole, obrazovanje, humanitarni razlozi i drugi opravdani razlozi. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2016. godini iznosi samo 3,58% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzme u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja opštih uslova za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbjeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu spajanja porodice koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2016. godini iznosi 35,23%.

Statistički podaci iz 2016. godine pokazuju da državljeni susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu spajanja porodice, obrazovanja i izdate radne dozvole.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2016. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Turska	Srbija	Hrvatska	Crna Gora	Makedonija	Ostale države	UKUPNO
Spajanje porodice	314	873	549	467	295	1.560	4.058
Obrazovanje	2.082	448	210	157	25	628	3.550
Rad po osnovu izdate radne dozvole	298	702	190	69	39	1.111	2.409
Rad bez radne dozvole	25	141	38	-	256	464	924
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	-	64	44	22	10	272	412
Humanitarni razlozi	3	9	6	3	1	104	126
Drugi opravdani razlozi	5	2	1	-	3	29	40
UKUPNO	2.727	2.239	1.038	718	629	4.168	11.519

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovu spajanja porodice i po osnovu izdate radne dozvole. Državljeni Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Makedonije najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

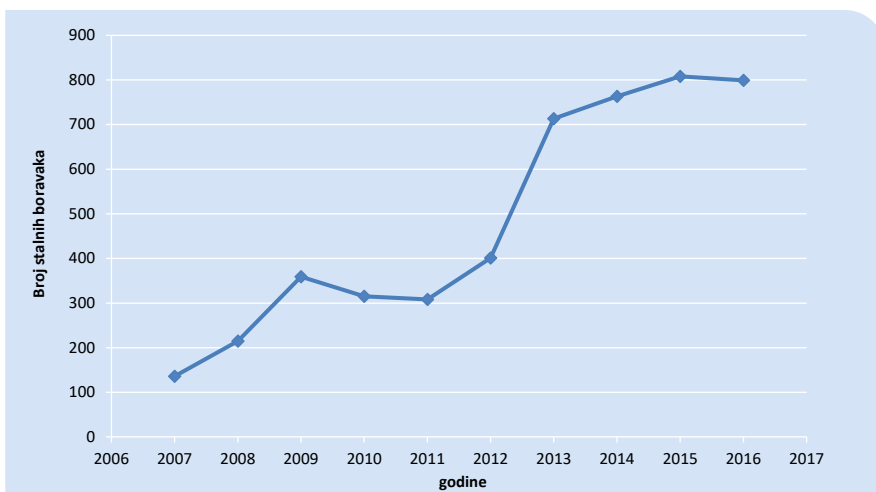
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stalni boravak	136	215	359	315	308	401	713	763	808	799

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2007. do 2016. godine

Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2007. do 2009. godine uočava kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom. Od 2009. godine uočava se trend blagog pada odobrenja stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2011. godini, s tim da se od 2011. godine do 2016. godine uočava značajan rast broja stalnih boravaka. U 2016. godini dolazi do neznatnog pada u odnosu na prethodnu godinu od 1,1%.

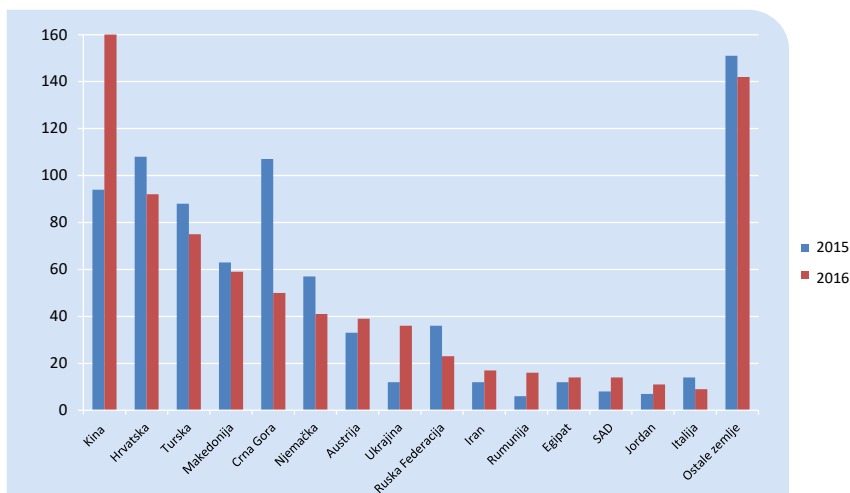
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2015. i 2016. godine. U 2016. godini je podnešeno 887 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka a isti je odobren za 799 osoba.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Kina	94	161	71,28%
2.	Hrvatska	108	92	-14,81%
3.	Turska	88	75	-14,77%
4.	Makedonija	63	59	-6,35%
5.	Crna Gora	107	50	-53,27%
6.	Njemačka	57	41	-28,07%
7.	Austrija	33	39	18,18%
8.	Ukrajina	12	36	200,00%

R.br.	Država	2015	2016	%
9.	Ruska Federac.	36	23	-36,11%
10.	Iran	12	17	41,67%
11.	Rumunija	6	16	166,67%
12.	Egipat	12	14	16,67%
13.	SAD	8	14	75,00%
14.	Jordan	7	11	57,14%
15.	Italija	14	9	-35,71%
16.	Ostale zemlje	151	142	-5,96%
Ukupno		808	799	-1,11%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

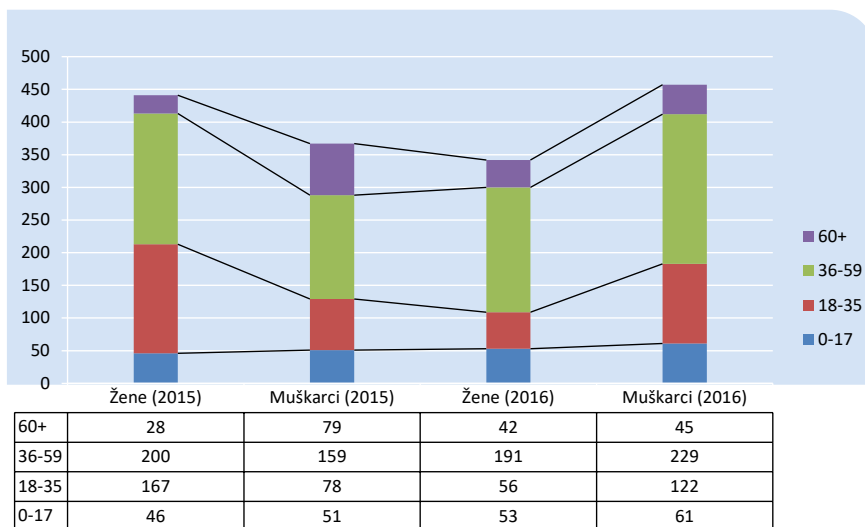

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2015. i 2016. godini su bile Kina, Hrvatska, Turska, Crna Gora i Makedonija.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnem državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2016. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim starosnoj kategorijama bilo manje žena nego muškaraca: u starosnoj dobi 0 do 17 godina (žena 53, a muškaraca 61), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 56, a muškaraca 122), u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 191, a muškaraca 229) i u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 42, a muškaraca 45). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2016. godini, 342 ili 42,80% su stalni boravci izdati ženama, a 457 ili 57,20% su stalni boravci izdati muškarcima.

Odobreni stalni boravci po dobi i polu za 2015. i 2016. godinu

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2016. godinu, Služba za poslove sa strancima je prepoznala i kao važan segment uvela vršenje operativnih provjera na terenu s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka kao vrlo važan segment u suprotstavljanju neregularnim migracijama, posebno kada govorimo o pokušaju određenih zloupotreba u smislu zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice sa državljanima BiH iz interesa radi ostvarivanja prava na boravak, a zatim i prijema u državljanstvo BiH, a takođe i otkrivanja pokušaja regulisanja boravka po osnovu radne dozvole u fiktivnim firmama i sl. U ovom izvještajnom periodu inspektori za strance su izvršili 17.930 operativnih provjera i tom prilikom su u određenim predmetima utvrđene činjenice da se radi o pokušaju neregularnih migracija u 356 slučajeva. Naime, 114 nepravilnosti je otkriveno tokom utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka ili odobrenja stalnog boravka, te rezultirale odbijanjem zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, te 242 nepravilnosti su utvrđene tokom procjene postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnog pisma.⁹

Tokom 2015. godine je realizovano 10.876 operativnih provjera, gdje je u 391 slučaju uočen pokušaj neregularnih migracija.¹⁰

Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca

9 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

10 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2015. godinu“. Sarajevo, januar 2016.

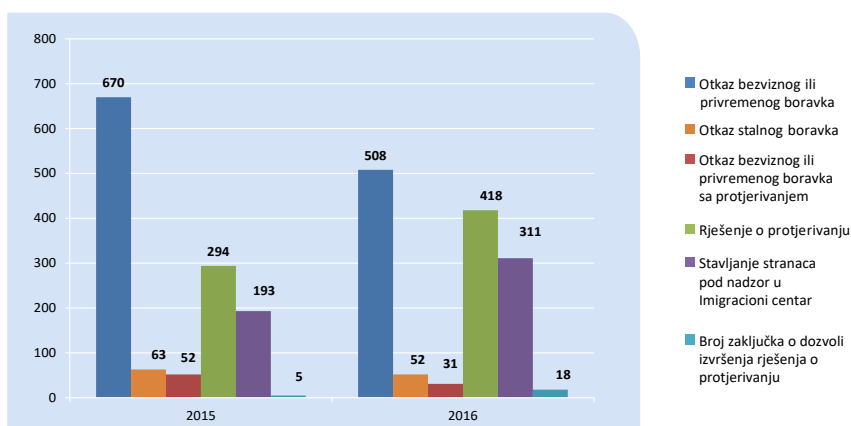
pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2015. i 2016. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2015. i 2016. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2015	2016	%(2016/2015)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	670	508	-24,18%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	63	52	-17,46%
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka sa protjerivanjem	52	31	-40,38%
4.	Rješenja o protjerivanju	294	418	42,18%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	193	311	61,14%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	5	18	260,00%
Ukupno:		1.277	1.338	4,78%

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2015. i 2016. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu veći za 4,78%. Broj izrečenih mjera prema strancima u posljednje dvije godine je rezultat kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na spriječavanju i suzbijanju ilegalnih migracija, kao i procesuiranje lica umiješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i Hrvatskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.

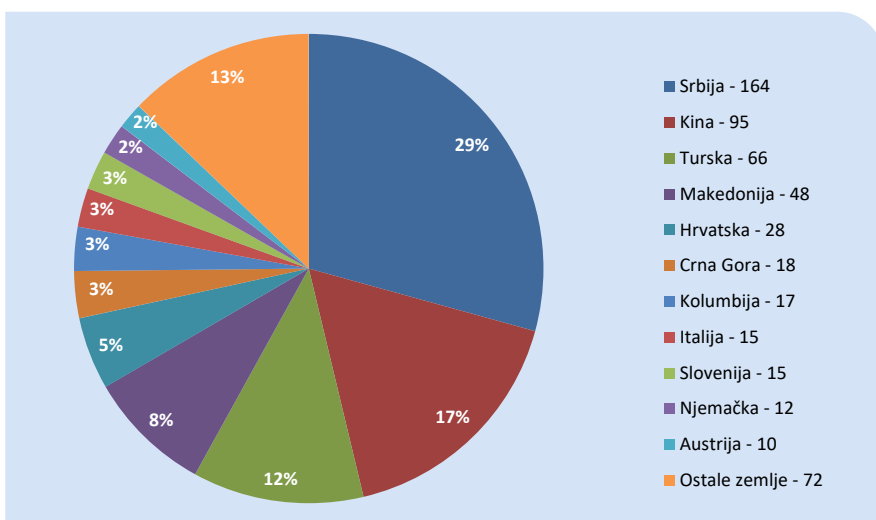
Također prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu bitno je napomenuti da Služba za poslove sa strancima svakodnevno vrši operativne i inspeksijske provjere na terenu, gdje je na osnovu prikupljenih informacija i operativnih saznanja prikupljenih opservacijom terena realizovan niz koordiniranih aktivnosti u svrhu kontrole zakonitosti boravka stranih državljana u BiH.

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2015. godine ukupno su otkazana 733 boravaka (670 bezviznih ili privremenih boravaka, te 63 stalna boravaka).

Tokom 2016. godine, ukupno je otkazano 560 boravka (508 bezviznih ili privremenih i 52 stalna boravaka) što predstavlja značajno smanjenje od 23,60% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2016. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Kine, Turske i Makedonije što predstavlja 66,61% od ukupnog broja otkaza boravka. Općenito, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezviznog boravka je zbog nepoštivanja javnog poretka BiH i obavljanja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a istu ne posjeduju. Privremeni boravci su otkazivani najčešće zbog izmjene okolnosti na osnovu kojih su odobreni, dok su stalni boravci najčešće otkazivani zbog boravka stranca više od godinu dana van BiH, kao i zbog činjenice da su isti izbivali iz BiH kraće od jedne godine ali se na osnovu okolnosti nedvomislno utvrdilo da nemaju namjeru povratka u BiH.¹¹

11 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

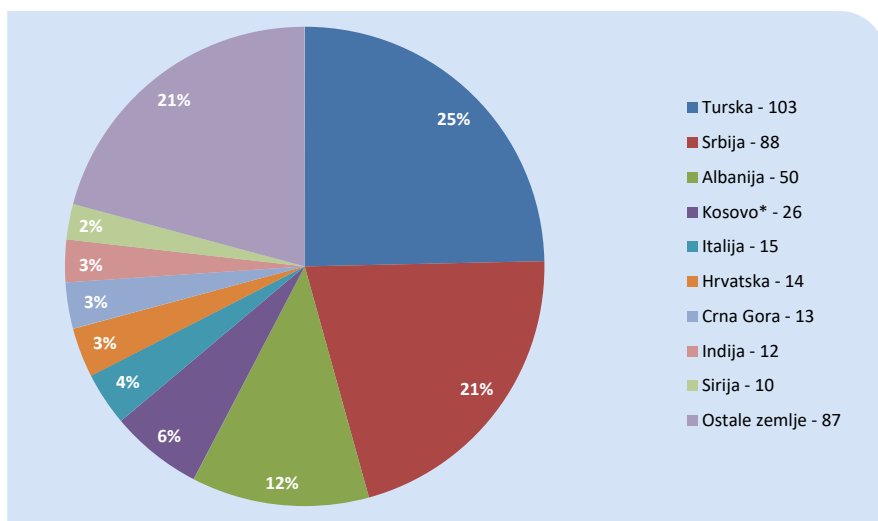
4.2. Rješenja o protjerivanju

Tokom 2015. godine, donešena su ukupno 294 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2016. godini iznosio 418 što predstavlja povećanje od 42,18%.

Također u 2016. godini donešeno je 31 rješenje o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2015. godini iznosio 52 što predstavlja smanjenje od 40,38%.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon perioda važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na osnovu sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2016. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

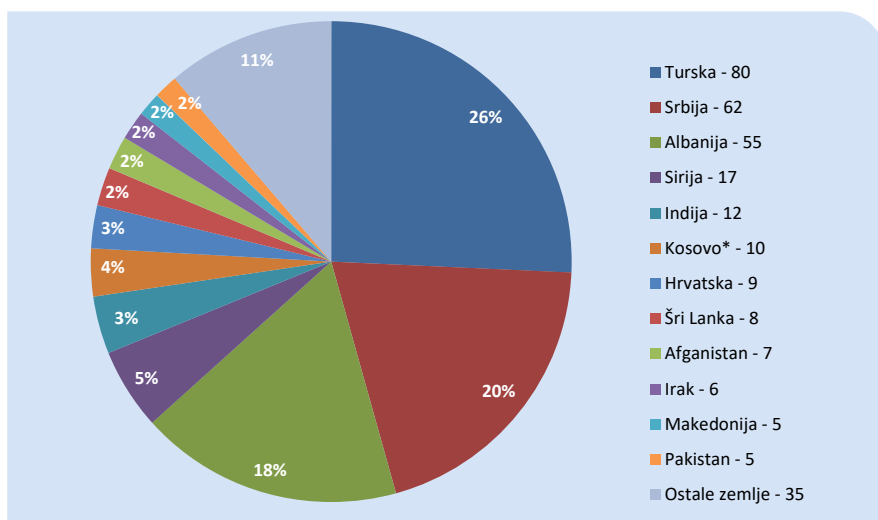
Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o strancima donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem udaljenja stranaca iz

zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2015. godine, ukupno su 193 stranca stavljena pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, Turske, Albanije, Kosova* i Afganistana. Također u 2015. godini je 17 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta.

Tokom 2016. godine, ukupno je 311 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja povećanje od 61,14%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Srbije i Albanije. Također u 2016. godini su 2 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2016. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima u 2016. godini je donešeno 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je taj broj u 2015. godini iznosio 5 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritarno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje

stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentuje podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- ◊ Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- ◊ Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji,
- ◊ Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

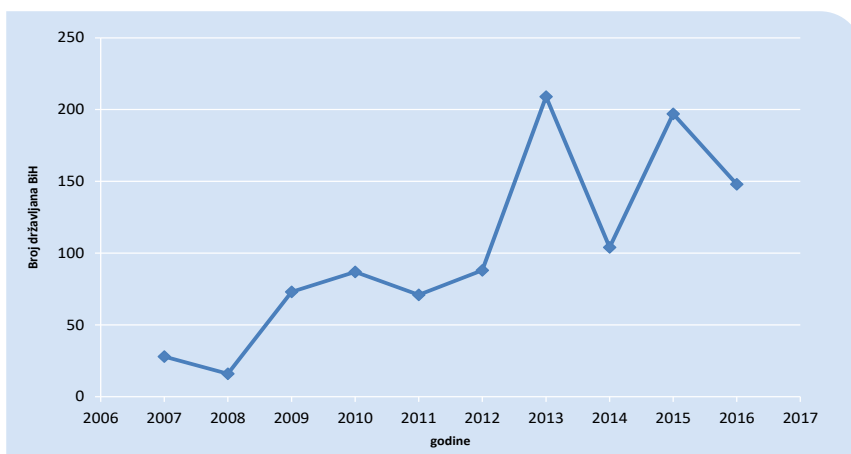
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka bh. državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2007. do 2016. god.

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	UKUPNO
Osobe	28	16	73	87	71	88	209	104	197	148	1.021

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2007. do 2016. godine uz asistenciju IOM-a

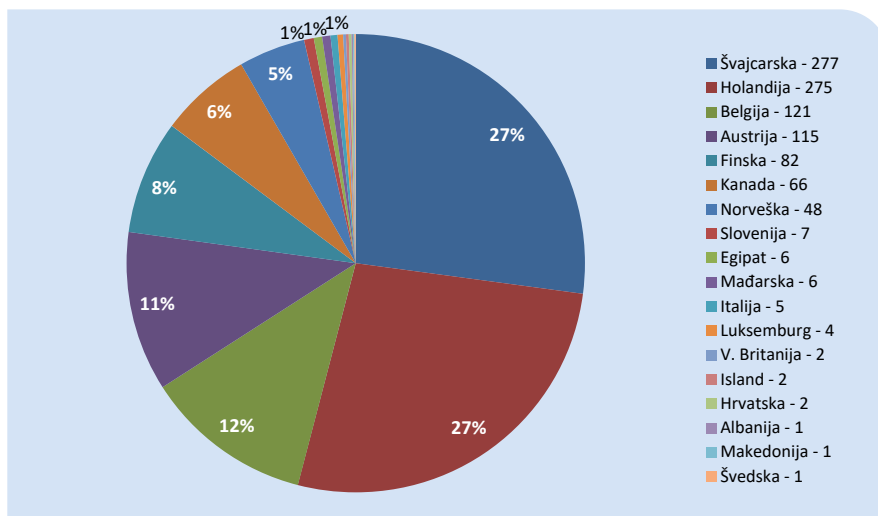
Po programima IOM-a u periodu od 2007. godine do 2016. godine dobrovoljno se vratilo 1.021 bh. državljanin u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2007. do 2008. godine uočava se opadajući trend bh. državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način. Od 2008. godine taj trend je u porastu do 2013. godine da bi u 2014. godini taj broj bio prepolovljen u odnosu na 2013. godinu. Također je uočen značajan porast broja vraćenih bh. državljana od 89% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi u 2016. godini došlo do ponovnog pada za 25% i iznosio je 148 bh. državljana.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

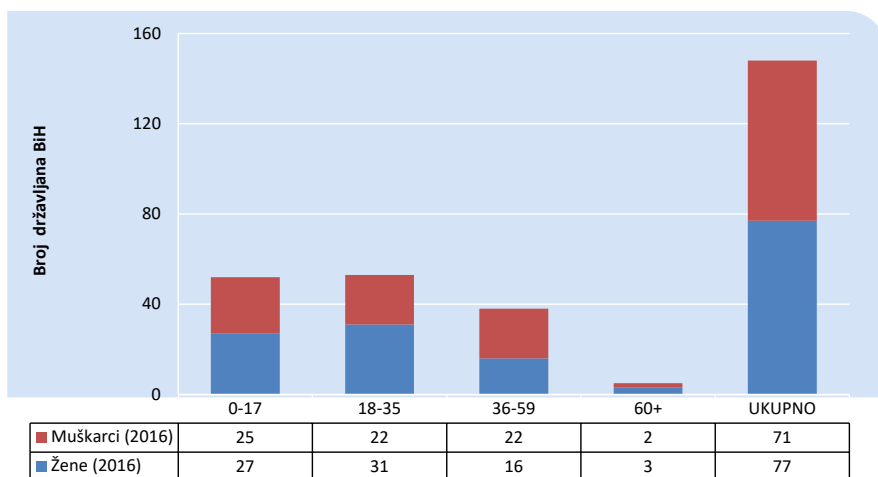
Red. br.	DRŽAVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ukupno
1.	Švajcarska	15	7	56	76	33	28	34	7	11	10	277
2.	Holandija	-	-	-	-	-	16	61	25	59	114	275
3.	Belgija	1	-	5	2	20	5	41	29	13	5	121
4.	Austrija	-	-	-	-	-	1	13	-	101	-	115
5.	Finska	-	-	8	4	4	19	25	5	1	16	82
6.	Kanada	-	-	-	-	-	18	24	24	-	-	66
7.	Norveška	12	4	1	1	7	-	7	5	10	1	48
8.	Slovenija	-	-	-	-	-	-	1	5	1	-	7
9.	Egípat	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6
10.	Mađarska	-	-	-	3	1	1	-	1	-	-	6
11.	Italija	-	1	-	-	-	-	3	1	-	-	5
12.	Luksemburg	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	4
13.	V. Britanija	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2
14.	Island	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
15.	Hrvatska	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
16.	Albanija	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
17.	Makedonija	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
18.	Švedska	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ukupno	28	16	73	87	71	88	209	104	197	148	1.021

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2007. do 2016. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Švajcarske i Holandije (po 27%), a zatim Belgije (12%), Austrije (11%), Finske (8%), Kanade (6%), Norveške (5%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 4%. Najveći povratak državljana BiH u 2016. godini je bio iz Holandije (77%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2007. do 2016. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2016. godini prema dobi i polu

U 2016. godini 148 bh. državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 71 osoba muškog pola i 77 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti (71%).

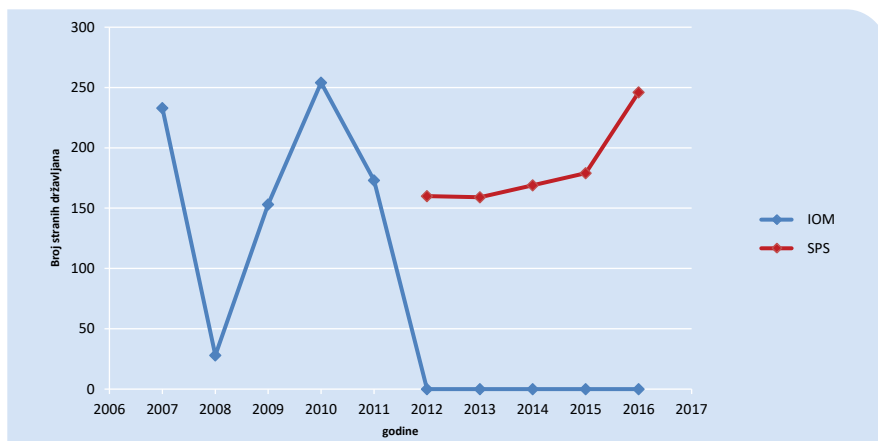
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	UKUPNO
IOM	233	28	153	254	173	-	-	-	-	-	841
SPS	-	-	-	-	-	160	159	169	179	246	913

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2007. do 2016. godine

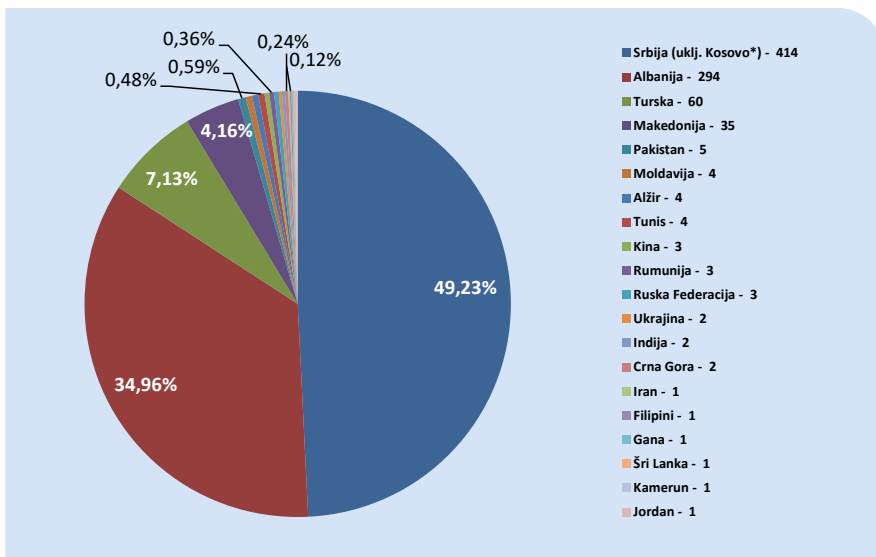
Po programima IOM-a u periodu od 2007. godine do 2016. godine dobrovoljno je vraćen 841 strani državljanin iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2010. godini kada su vraćena 254 stranca iz BiH. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2008. godini što je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%. Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednjih pet godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet povratka u organizaciji IOM-a uočava se po godinama stalan povratak državljana Srbije (uključujući Kosovo*), Albanije, Turske i Makedonije.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka uz asistenciju IOM-a

R.Br.	DRŽAVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ukupno
1.	Srbija (uključujući Kosovo*)	70	9	68	132	135	-	-	-	-	-	414
2.	Albanija	136	18	52	84	4	-	-	-	-	-	294
3.	Turska	13	-	10	14	23	-	-	-	-	-	60
4.	Makedonija	11	1	12	11	-	-	-	-	-	-	35
5.	Pakistan	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5
6.	Moldavija	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	4
7.	Alžir	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	4
8.	Tunis	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	4
9.	Kina	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3
10.	Rumunija	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
11.	Ruska Federacija	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
12.	Ukrajina	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
13.	Indija	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
14.	Crna Gora	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
15.	Iran	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Filipini	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
17.	Gana	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18.	Šri Lanka	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
19.	Kamerun	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
20.	Jordan	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	233	28	153	254	173	0	0	0	0	0	841

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2007. do 2016. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a

Uz činjenicu da u posljednjih pet godina nije bilo AVR programa za povratak stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizovala dobrovoljni povratak. Od 2012. godine Služba za poslove sa strancima organizuje i izvršava samostalni dobrovoljni povratak stranaca kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC). U sklopu navedenog Projekta od 2012. do 2016. godine je vraćeno ukupno 913 stranaca. U 2016. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala povratak za ukupno 246 stranaca što je za 37,43% više nego u 2015. godini. Glavni razlog za izlazak iz Bosne i Hercegovine je donošenje rješenja o protjerivanju (99%) i otkaz bezviznog režima (1%).

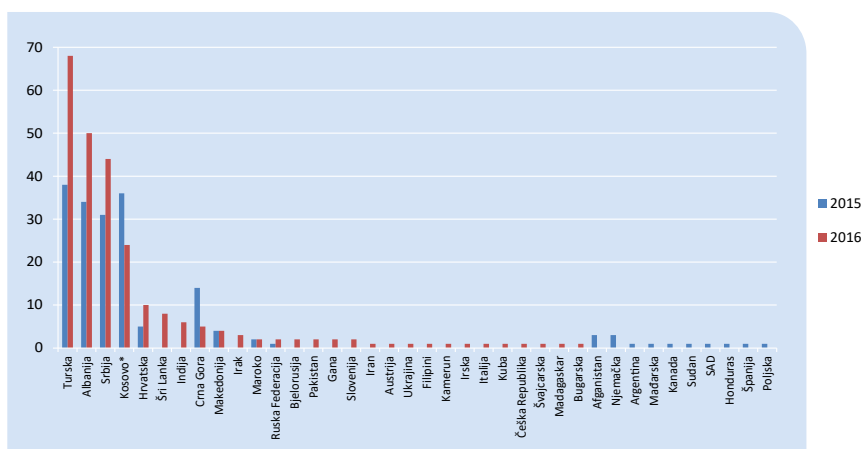
U 2015. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 179 lica.

Tabela 22. Broj dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2015. i 2016. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2015	2016
1.	Turska	38	68
2.	Albanija	34	50
3.	Srbija	31	44
4.	Kosovo*	36	24
5.	Hrvatska	5	10
6.	Šri Lanka	-	8
7.	Indija	-	6
8.	Crna Gora	14	5
9.	Makedonija	4	4
10.	Irak	-	3
11.	Maroko	2	2
12.	Ruska Federacija	1	2
13.	Bjelorusija	-	2
14.	Pakistan	-	2
15.	Gana	-	2
16.	Slovenija	-	2
17.	Iran	-	1
18.	Austrija	-	1
19.	Ukrajina	-	1

R.br.	Država	2015	2016
20.	Filipini	-	1
21.	Kamerun	-	1
22.	Irska	-	1
23.	Italija	-	1
24.	Kuba	-	1
25.	Češka Republika	-	1
26.	Švajcarska	-	1
27.	Madagaskar	-	1
28.	Bugarska	-	1
29.	Afganistan	3	-
30.	Njemačka	3	-
31.	Argentina	1	-
32.	Mađarska	1	-
33.	Kanada	1	-
34.	Sudan	1	-
35.	SAD	1	-
36.	Honduras	1	-
37.	Španija	1	-
38.	Poljska	1	-
Ukupno		179	246

Grafički prikaz broja dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2015. i 2016. godini

5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2016. godini obrađen je prihvat za 2.013 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH prihvat je odobren za 1.589 osoba koje su bile državljani BiH što čini povećanje od 84,77% u odnosu na 2015. godinu kada je odobren prihvat za 860 osoba. Od odobrenih zahtijeva za 1.589 osoba, 878 osoba se odnosi na redovne zahtjeve za readmisiju, a 711 osoba se odnosi na readmisiju u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole. Također je za 424 osobe odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2016. godini je realizovan po sporazumu o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Njemačke (78,35%).

Tabela 23. Prihvat državljana BiH u 2015. i 2016. godini po osnovu zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2015	2016
1.	Njemačka	626	1.245
2.	Švedska	70	96
3.	Francuska	13	83
4.	Austrija	35	50
5.	Švajcarska	51	42
6.	Belgija	15	20
7.	Holandija	10	15
8.	Crna Gora	12	14
9.	Hrvatska	15	9
10.	Srbija	6	4
11.	Slovenija	5	4
12.	Italija	-	2
13.	Mađarska	1	1
14.	Španija	-	1
15.	Češka Republika	-	1
16.	Luksemburg	-	1
17.	Velika Britanija	-	1
18.	Finska	1	-
Ukupno		860	1.589

Analizirajući prezentovane podatke koji pokazuju da je po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH odobren prihvat za 1.589 državljana BiH i podatka iz Izvještaja o radu Granične policije BiH za 2016. godinu da je tokom 2016. godine vraćeno 1.939 državljana

BiH,¹² uporednom analizom podataka iz raspoloživih izvora je evidentno da je 350 osoba direktno vraćeno u skladu sa članom 6. Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Prema godišnjem izvještaju Službe za poslove sa strancima po osnovu sporazuma o readmisiji u ovom izvještajnom periodu ukupno je prihvaćeno 112 stranaca i to: 105 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 4 stranca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit i 3 stranaca po osnovu Sporazuma između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvola.¹³

Što se tiče predaje lica, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 156 stranaca, od čega su 52 stranca predata po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 85 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 15 stranaca po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 4 stranca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit. Od ukupno po sporazumima o readmisiji predatih 156 stranaca, 134 stranca su vraćena kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).

5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

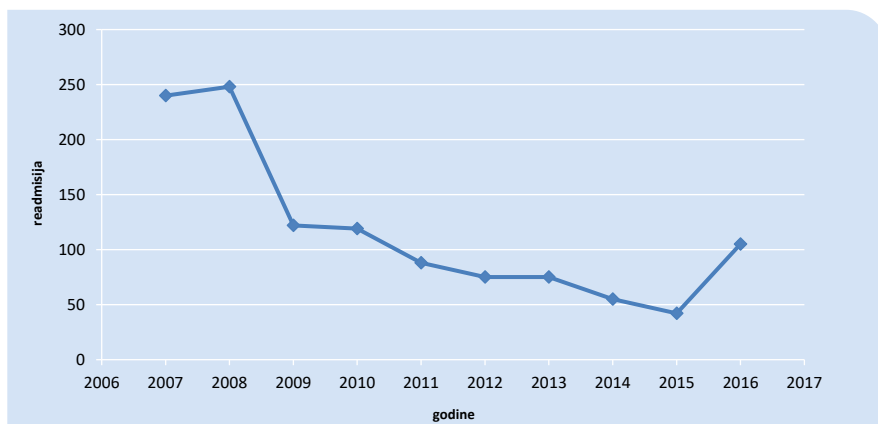
¹² Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017. godine, str. 19.

¹³ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“ Sarajevo, januar 2017.

Tabela 24. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prihvat osoba u BiH	240	248	122	119	88	75	75	55	42	105

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prijehva državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se značajan pad u 2009. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi poslije tog perioda došlo do konstantnog opadajućeg trenda do 2015. godine. U 2016. godini ovaj broj se značajno povećao što je vjerovatno posljedica migratornih kretanja u regionu.

Do 2015. godine za ovu vrstu podataka su korišteni izvještaji Granične policije BiH, dok je izvor podataka za 2016. godinu Služba za poslove sa strancima.

Prema podacima Granične policije BiH za 2015. godinu, prihvaćena su 42 strana državljana.¹⁴

Prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca u 2016. godini je iznosio 112 stranaca, i to: po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom 105 stranaca, po Sporazumu o readmisiji sa Crnom Gorom 4 stranca i 3 stranca po Sporazumu između BiH i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvola.¹⁵

¹⁴ Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2015. godinu“. Sarajevo, januar 2016. godine, str. 14.

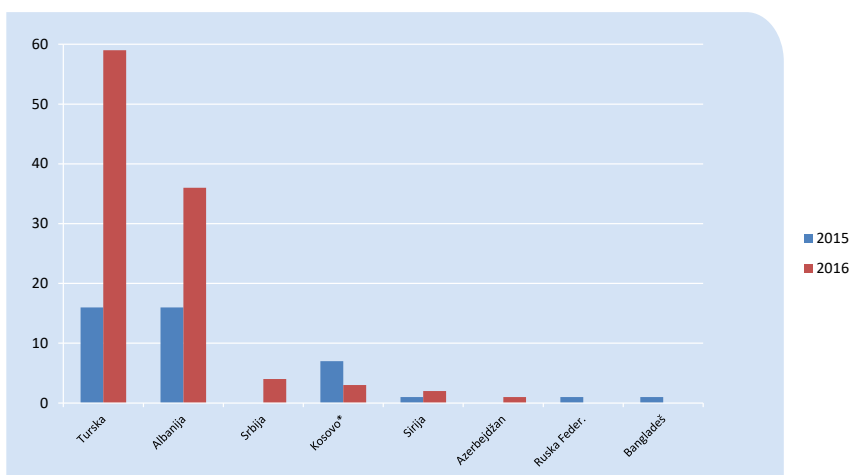
¹⁵ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“ Sarajevo, januar 2017.

Tabela 25. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2015. i 2016. godinu

R.br.	Država	2015	2016	%
1.	Turska	16	59	268,75%
2.	Albanija	16	36	125,00%
3.	Srbija	-	4	-
4.	Kosovo*	7	3	-57,14%

R.br.	Država	2015	2016	%
5.	Sirija	1	2	100,00%
6.	Azerbejdžan	-	1	-
7.	Ruska Feder.	1	-	-100,00%
8.	Bangladeš	1	-	-100,00%
Ukupno		42	105	150,00%

Grafički prikaz prihvata državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2015. i 2016. godinu

Analizom podataka uočava se u 2016. godini značajno povećanje prihvata u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Turske i Albanije. Prikazani statistički podaci o prihvatu i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje sa teritorije Republike Srbije ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu prezentiramo posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2016. godini je iznosio 851 osobu.

Tabela 26. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2015. i 2016. godini

R.br.	Država	2015	2016
1.	Srbija (uklj. Kosovo*)	322	243
2.	Turska	82	179
3.	Kina	103	50
4.	Hrvatska	57	49
5.	Crna Gora	20	41
6.	Italija	22	39
7.	Libija	19	28
8.	Makedonija	18	20
9.	Kolumbija	-	16
10.	Kuvajt	7	16
11.	Njemačka	16	15
12.	SAD	11	15
13.	Austrija	8	14
14.	Saudijska Arabija	7	9
15.	Velika Britanija	1	8
16.	Albanija	23	7
17.	Slovenija	8	7
18.	Ukrajina	5	6
19.	Egipat	-	5
20.	Francuska	10	5
21.	Holandija	4	5
22.	Ruska Federacija	7	5
23.	Bugarska	-	4
24.	Filipini	6	4
25.	Pakistan	-	4
26.	Sirija	3	4
27.	Slovačka	-	4
28.	UAE	-	4
29.	Bjelorusija	-	3
30.	Češka Republika	4	3
31.	Indija	3	3
32.	Rumunija	5	3
33.	Australija	-	2
34.	Bahrein	-	2
35.	Jordan	-	2
36.	Kanada	-	2
37.	Kuba	-	2
38.	Litvanija	-	2

R.br.	Država	2015	2016
39.	Španija	-	2
40.	Švajcarska	5	2
41.	Brazil	6	1
42.	Danska	-	1
43.	Etiopija	-	1
44.	Grčka	-	1
45.	Irak	-	1
46.	Iran	-	1
47.	Jemen	1	1
48.	Katar	-	1
49.	Libanon	1	1
50.	Madagaskar	-	1
51.	Meksiko	-	1
52.	Maroko	-	1
53.	Poljska	4	1
54.	Portugal	2	1
55.	Švedska	-	1
56.	Tadžikistan	-	1
57.	Tanzanija	-	1
58.	Afganistan	3	-
59.	Alžir	1	-
60.	Azerbejdžan	2	-
61.	Čile	1	-
62.	Dominikanska Republika	1	-
63.	Eritreja	7	-
64.	Izrael	1	-
65.	Japan	1	-
66.	Južna Afrika	1	-
67.	Kambodža	1	-
68.	Koreja, Republika	6	-
69.	Mađarska	1	-
70.	Malavi	4	-
71.	Norveška	1	-
72.	Obala Slonovače	1	-
73.	Palestina	2	-
74.	Singapur	1	-
75.	Sudan	1	-
76.	Tajland	1	-
Ukupno		828	851

Evidentno je povećanje broja povratka državljana Turske i smanjenje broja povratka državljana Kine i Srbije (uključujući Kosovo*).

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH, do 30.06.2004. godine, zaprimao je i rješavao UNHCR u skladu sa svojim mandatom i procedurama UNHCR-a. Institucije BiH vođenje postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, preuzele su 01.07.2004. godine. Zaprimanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH provodi se u skladu sa zakonodavstvom i procedurama BiH.

Prema trenutno važećem Zakonu o azilu („Sl. Glasnik BiH“, broj 11/16 i 16/16) organ koji u prvom stepenu rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Organ koji rješava po tužbama izjavljenim na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni principom zabrane vraćanja **“non-refoulement“** od povratka u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima azil se, prije svega, ispituje osnovanost razloga za dodjelu **izbjegličkog statusa** u BiH podnosiocu zahtjeva za koga postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od smrtne kazne ili pogubljenja, mučenja, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj grupi. Dalje se, u postupku po zahtjevu za azil u BiH, posebna pažnja poklanja ispitivanju postojanja razloga za poštivanje principa zabrane vraćanja „non-refoulement“ u kontekstu dodjele dopunske zaštite, **supsidijarne zaštite**. Uslove za dodjelu supsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, u postupku azila, nakon što utvrdi da stranac ne ispunjava uslove za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u vezi, supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukoliko strancu nije odobren izbjeglički status ni supsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja ali se u postupku azila utvrdi da postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, strancu se dozvoljava **ostanak u BiH** u skladu sa Zakonom o strancima, kojim se reguliše oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, kao prvostepeni organ, mogu biti:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;

- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) Zakona o azilu;
- e) postupak po zahtjevu za azil se obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH; ili
- f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za azil u periodu od 2007. godine do 2016. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležni organi BiH su od 01.01.2007. godine do 31.12.2016. godine zaprimili 540 zahtjeva za azil. Po osnovu 572 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.180 osoba. U navedenom periodu nadležni organ BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil) odobrio je izbjeglički status za 9 osoba, a za 77 osoba je odobrena supsidijarna zaštita.

U 2016 godini nije bilo preseljenja u treće zemlje od strane UNHCR-a dok je u 2015. godini UNHCR organizovao preseljenja u treće zemlje, tako da je ukupno 11 osoba preseljeno u Kanadu (10 osoba pod supsidijarnom zaštitom koje su posjedovale kartone supsidijarne zaštite Ministarstva sigurnosti BiH i 1 mandatna izbjeglica).¹⁶

Tabela 27. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Broj osoba	581	95	71	64	46	53	100	45	46	79

Tabela 27a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ukupno
Broj osoba	-	1	1	-	-	-	2	5	-	-	9

U posmatranom periodu, od ukupnog broja priznatih izbjeglica, 4 osobe su iz Sirijske Arapske Republike i po jedna osoba iz Crne Gore, Šri Lanke, Kameruna, Palestine i Mijanmara.

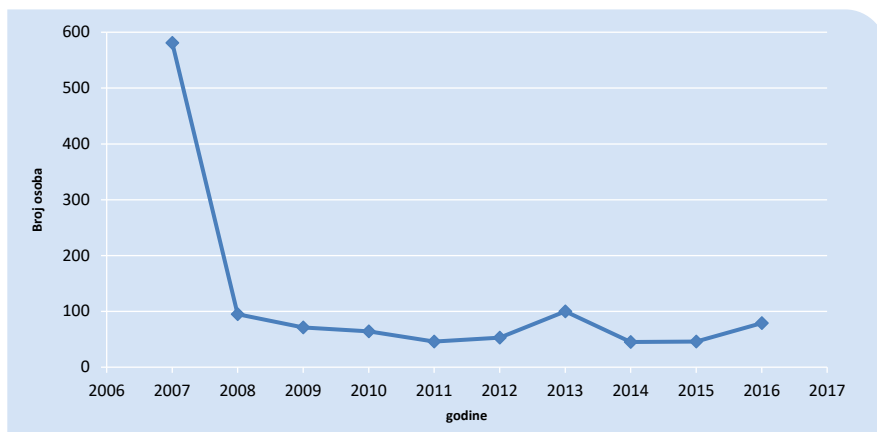
Tabela 27b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2007. do 2016. godine

Godine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ukupno
Broj osoba	-	-	1	4	-	25	28	8	5	6	77

¹⁶ UNHCR Godišnji izvještaj - 2015

U posmatranom periodu, od ukupnog broja osoba sa prizatom supsidijarnom zaštitom, 60 osoba su iz Sirijske Arapske Republike, 6 iz Iraka, 5 iz Srbije, 3 iz Eritreje, te po jedna iz Egipta, Palestine i Somalije.

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2007. do 2016. godine

Analizom grafičkog prikaza mogu se vidjeti velike razlike u broju osoba koje su zatražile azil u BiH posmatran po godinama podnošenja zahtjeva, u odnosu na 2007. godinu, što je posljedica promjene zakonskih rješenja kojima je definisana oblast privremenog prihvata stranaca u situacijama masovnog priliva.

Posmatrajući trend podnošenih zahtjeva za azil uočava se značajan broj zahtjeva u 2007. godini koji je nastao kao posljedica prestanka statusa privremenog prihvata u BiH za državljane Srbije porijeklom sa Kosova*. U tom periodu osobe kojima je prestao status privremenog prihvata mogle su podnijeti zahtjev za azil u BiH, što su uglavnom i činile.

Dalje, u 2013. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za azil u BiH u odnosu na 2012. godinu (sa 40 zahtjeva na 73 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile azil, u istom periodu, povećan za 88,68% (100 osoba u 2013. godini u odnosu na 53 osobe u 2012. godini). Povećanje broja tražilaca azila u BiH, u ovom periodu, posljedica je priliva državljana Sirijske Arapske Republike zbog ratnih dešavanja u tom području.

U 2014. godini dolazi do ponovnog smanjenja broja tražilaca azila za 55%, da bi se taj broj zadržao skoro na istom nivou u 2015. godini, dok je u prošloj godini taj broj povećan za 71,74% gdje se evidentira najveći broj iz Turske, Sirijske Arapske Republike i Pakistana.

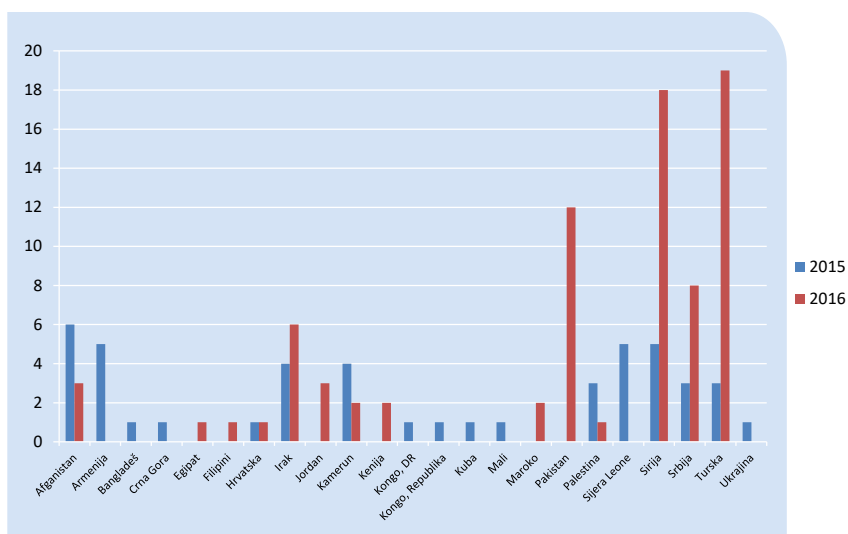
U cilju analize aktuelne situacije u oblasti azila prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2015. i 2016. godini.

Tabela 28. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2015. i 2016. godini

AZIL		2015		2016		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	6	6	3	3	-50,00%	-50,00%
2.	Armenija	2	5	-	-	-100,00%	-100,00%
3.	Bangladeš	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
4.	Crna Gora	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
5.	Egipat	-	-	1	1	-	-
6.	Filipini	-	-	1	1	-	-
7.	Hrvatska	1	1	1	1	0,00%	0,00%
8.	Irak	4	4	4	6	0,00%	50,00%
9.	Jordan	-	-	2	3	-	-
10.	Kamerun	4	4	2	2	-50,00%	-50,00%
11.	Kenija	-	-	2	2	-	-
12.	Kongo, DR	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Kongo, Republika	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Kuba	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
15.	Mali	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
16.	Maroko	-	-	2	2	-	-
17.	Pakistan	-	-	11	12	-	-
18.	Palestina	3	3	1	1	-66,67%	-66,67%
19.	Sijera Leone	5	5	-	-	-100,00%	-100,00%
20.	Sirijska Arapska Republika	5	5	17	18	240,00%	260,00%
21.	Srbija	3	3	6	8	100,00%	166,67%
22.	Turska	2	3	13	19	550,00%	533,33%
23.	Ukrajina	1	1	-	-	100,00%	100,00%
	Ukupno	42	46	66	79	57,14%	71,74%

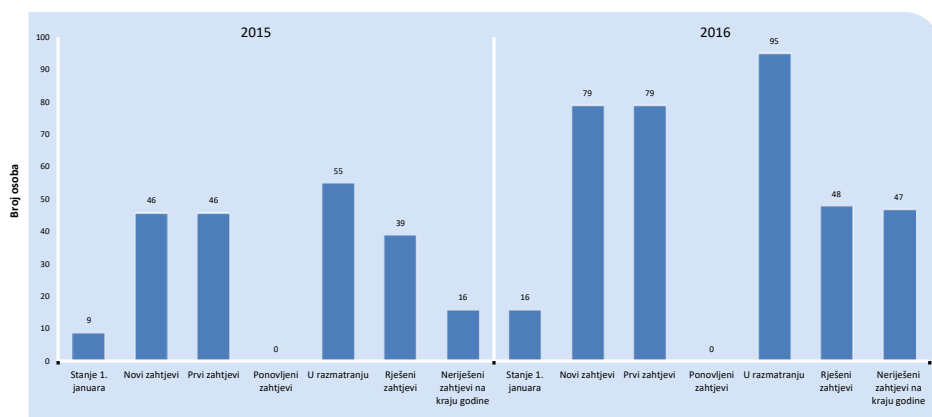

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2015. i 2016. godini

Najveći broj tražilaca azila u BiH, u 2016. godini, bili su iz Turske (13 zahtjeva za 19 osoba), zatim slijede državljani Sirijske Arapske Republike (17 zahtjeva za 18 osoba), Pakistana (11 zahtjeva za 12 osoba), a zatim slijede Srbija (6 zahtjeva za 8 osoba) i Irak (4 zahtjeva za 6 osoba).

U posljednje dvije godine nije bilo zahtjeva za azil podnešenih od strane maloljetnih lica bez pratnje.

U 2015. godini donešeno je ukupno 38 odluka od kojih je kod 2 zahtjeva za 3 osobe zahtjev za azil povučen, dok je u 2016. godini od 41 donešene odluke, kod 5 zahtjeva za 7 osoba zahtjev povučen.

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti azila prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2015. i 2016. godini iskazane u broju osoba koje su obuhvaćene zahtjevima.

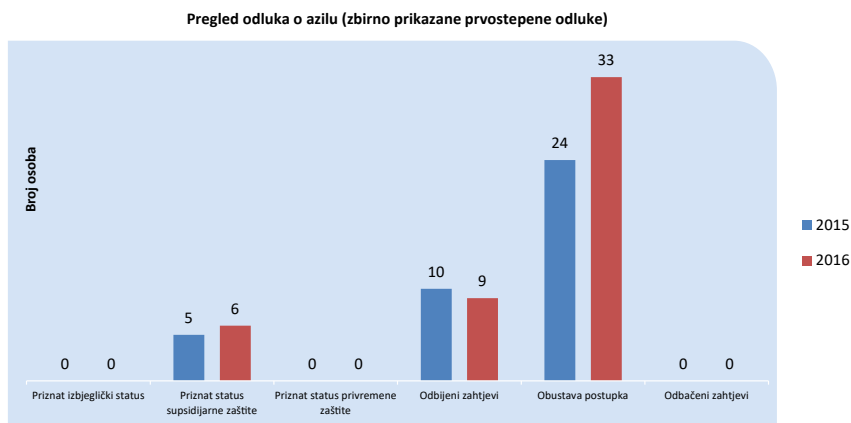
Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2015. godini podnešena su ukupno 42 zahtjeva za azil u BiH za 46 osoba. Iste godine, u razmatranju je bio 51 zahtjev za 55 osoba uzimajući u obzir i predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (preneseno 9 zahtjeva za 9 osoba). Tokom 2015. godine priznat je status supsidijarne zaštite za 5 osoba (5 zahtjeva), odbijeno je 10 zahtjeva za 10 osoba, te je postupak obustavljen u 23 zahtjeva za 24 osobe. Na kraju 2015. godine ostalo je 13 neriješenih zahtjeva za 16 osoba.

Što se tiče samih razloga za odbijanje zahtjeva za azil (10 zahtjeva za 10 osoba), u 2015. godini, zahtjevi za azil odbijani su prije svega zbog neosnovanosti po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u 2015. godini bilo ukupno 4 zahtjeva za 4 osobe. Drugi razlozi za odbijanje zahtjeva su: očigledna obmana ili zloupotreba postupka (2 zahtjeva za 2 osobe), kontradiktoran, nevjerovatan i nedosljedan zahtjev (2 zahtjeva za 2 osobe), zahtjev koji se zasniva na ekonomskim razlozima (jedan zahtjev za jednu osobu) i isključenje primjene međunarodne zaštite (jedan zahtjev za jednu osobu).

U 2015. godini obustavljena su 23 zahtjeva za 24 osobe iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (12 zahtjeva za 12 osoba), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (8 zahtjeva za 9 osoba), te neodazivanje na poziv za intervju (3 zahtjeva za 3 osobe).

Ukupno gledajući sve zahtjeve u 2015. godini, kako one koji su zaprimljeni u toj godini tako i one koji su prenešeni iz predhodnih godina, njihovom analizom može se reći da je najviše zahtjeva za azil bilo podneseno od strane državljana Afganistana (20% od ukupnog broja tražilaca azila) i Sirijske Arapske Republike (12,73% od ukupnog broja tražilaca azila), što je posljedica nepromijenjenih ratnih okolnosti u toj zemlji. Zatim slijede državljani Sjeverne Leonea i Armenije (po 9,09% od ukupnog broja tražilaca azila), te Iraka i Kameruna (po 7,27% od ukupnog broja tražilaca azila). Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (55 osoba) koje su tražile azil u BiH u 2015. godini izgledao bi ovako: 9 žena (16%) i 46 muškarca (84%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (31 osoba ili 56% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (17 osoba ili 31%), dobna grupa preko 60 godina (4 osobe ili 7%), te na kraju dobna grupa od 0 do 17 godina (3 osobe ili 6%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil, u 2016. godini, ukupno je podnešeno 66 zahtjeva za azil u BiH za 79 osoba. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz predhodnih godina (13 zahtjeva za 16 osoba) vidi se da je Sektor za azil u 2016. godini imao za razmatranje ukupno 79 zahtjeva za 95 osoba. Sektor za azil tokom prošle godine priznao je status supsidijarne zaštite u 6 zahtjeva za 6 osoba, odbio je 8 zahtjeva za 9 osoba, dok je postupak obustavljen u 27 zahtjeva za 33 osobe. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2016. godine ostalo neriješeno 38 zahtjeva za 47 osoba.

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (8 zahtjeva za 9 osoba) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite.

U 2016. godini obustavljeni su postupci kod 27 zahtjeva za 33 osobe iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (22 zahtjeva za 26 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (5 zahtjeva za 7 osoba).

Uzimajući u obzir prenesene a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2016. godini je bilo 79 zahtjeva za 95 osoba. Najviše zahtjeva podneseno je od strane državljana Sirijske Arapske Republike (21% od ukupnog broja tražilaca azila, što je posljedica nepromijenjenih ratnih okolnosti u toj zemlji) i Turske (20% od ukupnog broja tražilaca azila). Zatim slijede državljani Pakistana (13% od ukupnog broja tražilaca azila), te Iraka i Srbije (po 8,5% od ukupnog broja tražilaca azila).

Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (95 osoba) koje su zatražile azil u BiH u 2016. godini izgledao bi ovako: 23 žene (24%) i 72 muškarca (76%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (55 osoba ili 58%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (23 osobe ili 24%), dobna grupa od 0 do 17 godina (15 osoba ili 16%) i na kraju dobna grupa preko 60 godina (2 osobe ili 2%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za azil u 2016. godini (66 zahtjeva za 79 osoba) vidi se da je najviše tražilaca azila bilo iz Turske (19 osoba), zatim Sirijske Arapske Republike (18 osoba), Pakistana (12 osoba), Srbije (8 osoba) i Iraka (6 osoba).

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 20 žena (25%) i 59 muškaraca (75%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (45 osoba ili 57%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (19 osoba ili 24%), dobna grupa od 0 do 17 godina (13 osobe ili 16%), te na kraju dobna skupina preko 60 godina (2 osobe ili 3%).

7. Izdate radne dozvole strancima

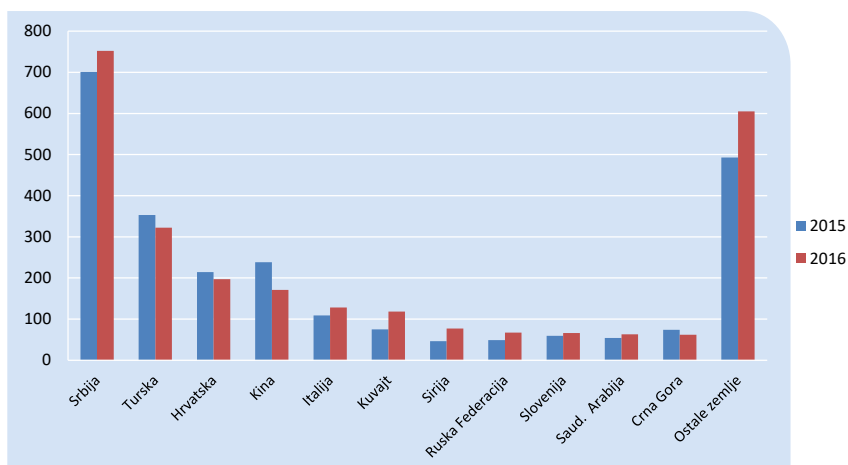
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2015. godini 2.465, a u 2016. godini 2.628 radnih dozvola, što predstavlja povećanje od 6,61%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tabela 29. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2015. i 2016. godinu

R.br.	Državljanstvo	2015	2016	%	R.br.	Državljanstvo	2015	2016	%
1.	Srbija	701	752	7,28%	7.	Sirija	46	77	67,39%
2.	Turska	353	322	-8,78%	8.	Ruska Feder.	49	67	36,73%
3.	Hrvatska	214	197	-7,94%	9.	Slovenija	59	66	11,86%
4.	Kina	238	171	-28,15%	10.	Saud. Arabija	54	63	16,67%
5.	Italija	109	128	17,43%	11.	Crna Gora	74	62	-16,22%
6.	Kuvajt	75	118	57,33%	12.	Ostale zemlje	493	605	22,72%
		Ukupno					2.465	2.628	6,61%

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Srbije (28,61%), a nakon njih slijede državljani Turske (12,25%), Hrvatske (7,50%) i Kine (6,51%). U 2016. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend rasta izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2015. godinu, izuzev državljana Kine, Turske, Hrvatske i Crne Gore.

Izdate radne dozvole po državljanstvima

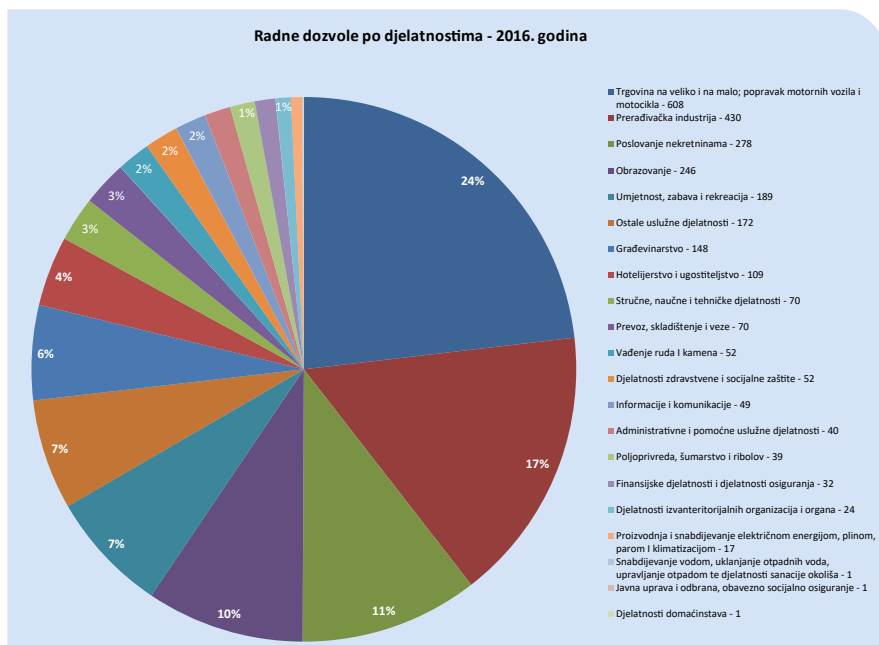
Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2016. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (44,56%), nakon čega slijede oni sa srednjom

stručnom spremom (27,40%), te nekvalifikovani radnici (10,88%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.

Najveći broj radnih dozvola u 2016. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 608 (23%), prerađivačkoj industriji 430 (16%), poslovanje nekretninama 278 (11%) i obrazovanju 246 (9%) radnih dozvola, što predstavlja 59% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

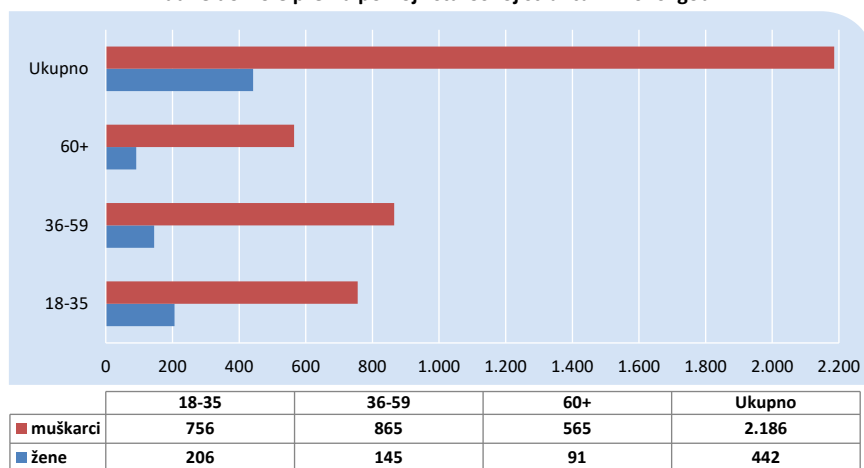
Tabela 30. Struktura radnih dozvola u 2016. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2016
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	608
Prerađivačka industrija	430
Poslovanje nekretninama	278
Obrazovanje	246
Umjetnost, zabava i rekreacija	189
Ostale uslužne djelatnosti	172
Gradevinarstvo	148
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	109
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	70
Prevoz, skladištenje i veze	70
Vađenje ruda i kamena	52
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	52
Informacije i komunikacije	49
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	40
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	39
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	32
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i organa	24
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	17
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	1
Djelatnosti domaćinstava	1
UKUPNO	2.628

Od ukupnog broja u 2016. godini žene su dobile 442 (17%), a muškarci 2.186 (83%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodne dvije godine. Najveći broj radnih dozvola u 2016. godini, ukupno 865 (33%) izdato je muškarcima od 36 do 59 godina starosti.

Radne dozvole prema polnoj i starosnoj strukturi - 2016. god.

8. Sticanje državljanstva BiH

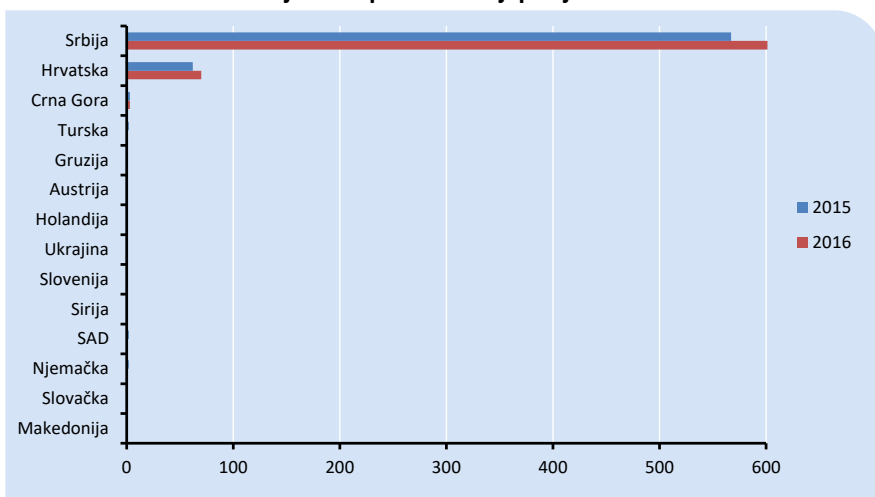
Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnog državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2015. i 2016. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također Vijeće ministara BiH donosi Odluke o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH u skladu sa članom 13. Zakona o državljanstvu BiH. Za navedena lica činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuje se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tabela 31. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2015. i 2016.g.

R.br.	Prethodno državljanstvo	2015	2016
1.	Srbija	567	602
2.	Hrvatska	62	70
3.	Crna Gora	3	3
4.	Turska	2	1
5.	Gruzija	1	1
6.	Austrija	-	1
7.	Holandija	-	1

R.br.	Prethodno državljanstvo	2015	2016
8.	Ukrajina	-	1
9.	Slovenija	-	1
10.	Sirija	-	1
11.	SAD	2	-
12.	Njemačka	2	-
13.	Slovačka	1	-
14.	Makedonija	1	-
	Ukupno	641	682

Državljanstva prema zemlji porijekla

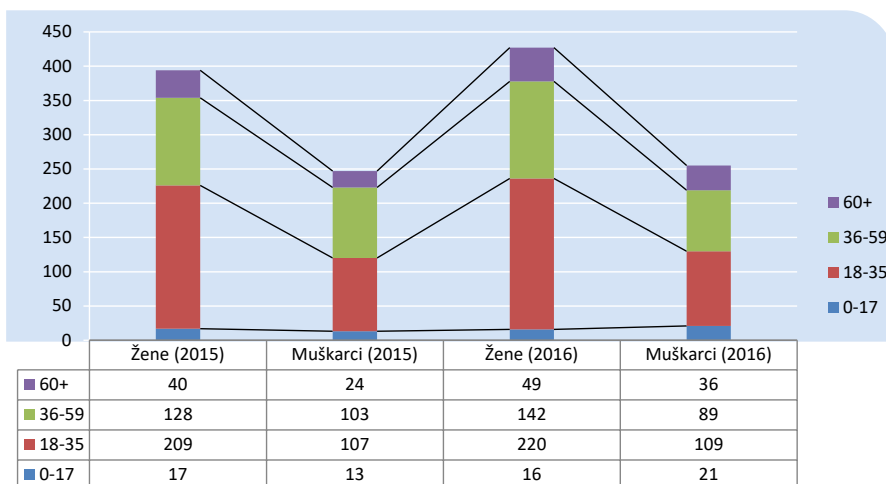
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske (88%).

Državljanstvo BiH je u 2015. godini stekla je 641 osoba, od čega po osnovu sporazuma o dvojnem državljanstvu 566 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2015. godini steklo je 320 osoba, od čega 12 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Srbije 308 osoba. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2015. godini stekla je 321 osoba, od čega 2 osobe po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Srbije 250 osoba i po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Hrvatske 8 osoba, te po osnovu naturalizacije 61 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2016. godini iznosio je 682 i veći je za 6,40% u odnosu na 2015. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu otpada 592 osobe. U 2016. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 309 osoba, od čega 5 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Srbije 304 osobe, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2016. godini steklo 373 osobe, od čega 1 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za lica od naročite koristi za BiH, te po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Srbije 276 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnem državljanstvu između BiH i Hrvatske 12 osoba, te po osnovu naturalizacije 84 osobe.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2016. godini prema dobi i polu ukazuje da je 48% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i da je državljanstvo BiH steklo više žena (63%) nego muškaraca (37%) što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine je institucija na državnom nivou koja u okviru svoje nadležnosti za iseljništvo Bosne i Hercegovine, pored ostalog, radi na prikupljanju podataka i raznovrsnih informacija o bh. emigraciji koji se odnose na broj, strukturu, status, zaposlenost, uključenost u obrazovni sistem i uopšte njihovu integriranost u državama prijema, novčane doznake i dr. Na temelju zvaničnih podataka nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništva Bosne i Hercegovine, urađena je analiza stanja emigracije/iseljništva iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou koja oslikava trendove iseljavanja iz Bosne i Hercegovine.

9.1. Opšta procjena migracionih tokova

Prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine procjena ukupnog broja osoba koje žive u iseljništvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 2 miliona što čini 56,64% u odnosu na 3.531.159 ukupnog stanovništva u Bosni i Hercegovini.¹⁷

Prema procjenama Svjetske banke taj procenat je nešto manji i iznosi 44,5% što pozicionira Bosnu i Hercegovinu na 16. mjesto u svijetu po stopi emigracije u odnosu na broj stanovnika u zemlji (od ukupno 214 zemalja i teritorija obuhvaćenih u „*Migration and Remittances Factbook 2016*“). Važno je napomenuti da se podaci Svjetske banke odnose samo na prvu generaciju bh. emigranata, te otuda i razlika u ukupnom broju i stopi emigracije u odnosu na ukupan broj stanovnika u zemlji.

Bosna i Hercegovina je suočena sa znatno većom emigracijom stanovništva u odnosu na zemlje regije. Prema najnovijim podacima Svjetske banke¹⁸ Bosna i Hercegovina je sa stopom emigracije od 44.5% znatno ispred Srbije (18%) i Hrvatske (20.9%), te čak i ispred Albanije (43.6%) koja je godinama bila vodeća zemlja u Evropi po stopi emigracije u odnosu na ukupan broj stanovnika u zemlji.

Emigracija iz BiH je kontinuiran proces, a njeni glavni poslijeratni uzroci su ekonomske prirode. Stopa nezaposlenosti u BiH je iznosila 27,7% u 2015. godini. U pogledu nezaposlenosti, najveći problem u BiH je što je nezaposlenost strukturne prirode. To znači da najveći udio predstavljaju osobe koje su nezaposlene više od godinu dana i čine 82% ukupno nezaposlenih. Prema starosti nezaposlenost je najkarakterističnija među mladima (62,3%), prema spolu, nezaposlenost je više zastupljena kod žena (30,7%) nego kod muškaraca (25,8%). Prema *Balkan Barometru 2016*, većina stanovništva BiH je nezadovoljna sa životom u državi, a 50% stanovništva bi napustilo BiH i radili bi u inostranstvu, što je ujedno i najveći procenat u poređenju sa zemljama jugoistočne Evrope.¹⁹

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou, važno je ukazati na nedostatak podataka koji se vode u Bosni i Hercegovini. Jediní podaci koji

17 Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, AzSBIH, 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16

18 Migration and Remittances Factbook 2016

19 Izvještaj o razvoju BiH 2015, DEP

se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci koje vodi Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2016. godini, 4.034 osobe su odjavile boravak u Bosni i Hercegovini.²⁰

Tabela 32. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2016. godini za osam država odredišta

DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2016
Njemačka	1.196
Austrija	895
Hrvatska	888
Srbija	487
Slovenija	421
Crna Gora	63
Norveška	38
Holandija	36
Ostale zemlje	10
UKUPNO:	4.034

U Bosni i Hercegovini ne postoji zakonska obaveza odjave prebivališta, tako da značajan broj onih koji napuštaju BiH zbog zaposlenja, studiranja ili nekih drugih razloga ne odjavljuju svoje prebivalište.

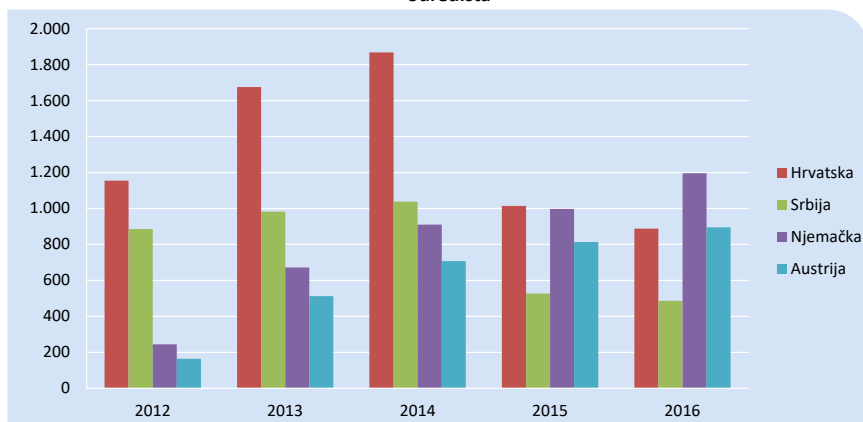
Ovi podaci su pokazatelji trenda iseljavanja iz Bosne i Hercegovine iako ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz BiH. Njemačka, Austrija, Hrvatska i Srbija su već nekoliko godina najčešće zemlje destinacije za emigranate iz Bosne i Hercegovine. U 2016. godini primjetan je trend povećanog odlaska u Njemačku i Austriju u odnosu na prethodne godine, dok se broj osoba koje se iseljavaju u Hrvatsku i Srbiju smanjuje.

Tabela 33. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjem nivou za četiri najčešće zemlje odredišta

DRŽAVA PRIJEMA	2012	2013	2014	2015	2016
Hrvatska	1.155	1.675	1.868	1.014	888
Srbija	885	982	1.038	527	487
Njemačka	244	672	910	998	1.196
Austrija	164	512	707	814	895
UKUPNO:	2.448	3.841	4.523	3.353	3.466

²⁰ Izvor: Akt Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj: 15-03-07-10-77-1/17 od 27.01.2017.god.

Pregled broja odjavljenih osoba u zadnjih pet godine za četiri najčešće zemlje odredišta

U BiH je sve popularniji trend zapošljavanja u inostranstvu. Trenutno su na snazi dva ugovora o zapošljavanju koje Bosna i Hercegovina ima zaključene sa Slovenijom i Njemačkom. U Sloveniji se najviše traže vozači, varioci, bravari, kuhari, ali i ostali radnici sa srednjom stručnom spremom.

Prema podacima kojima raspolaže Agencije za rad i zapošljavanje BiH²¹ o zaposlenim državljanima BiH u zemljama s kojima BiH ima potpisan sporazum o zapošljavanju, tokom 2016. godine u Republici Sloveniji se zaposlilo 4.778 državljana BiH, a u Saveznoj Republici Njemačkoj 1.079 državljana BiH, što je ukupno 5.857 osoba. U odnosu na prethodnu godinu (3.301), ovaj broj je u porastu za 77%.

Stvarni broj zaposlenih državljana BiH u inostranstvu je puno veći s obzirom da ne raspolažemo podacima za sve druge osobe koje su na neki drugi način pronašle zaposlenje u inostranstvu, kroz direktni kontakt s poslodavcima u inostranstvu, putem agencija za regrutiranje i na druge načine. Također, u dosta slučajeva sa državljanima BiH koji su dobili zaposlenje u inostranstvu iseljavaju i članovi uže porodice, o čemu nema dostupnih podataka.

Radne migracije su posljedica visoke stope nezaposlenosti u BiH i nemogućnosti da se pronađe stalno zaposlenje i često su privremenog karaktera. Međutim, ukoliko u skorije vrijeme ne bude nekih promjena u bh. društvu, postoji opravdana bojazan da bi privremeni karakter ovih migracija mogao da preraste u trajni.

Prema podacima UNESCO-a²² ukupan broj međunarodnih studenata iz Bosne i Hercegovine u svijetu u 2015. godini iznosi 10.992.²³ Bh. državljani studiraju u 37 zemalja svijeta, a najveći broj je upisalo studije u Srbiji - 5.704, Austriji - 2.355 i Njemačkoj - 624. Pored ovih država, značajan broj studenata se odlučuje upisati studije i u Italiji, SAD-u, Turskoj i Sloveniji.

21 Akt Agencije za rad i zapošljavanje BiH broj: 03-14-1-24-2/17 od 30.01.2017. godine

22 UNESCO: Global Flow of Tertiary- Level Students Data extracted on 08 Feb 2017 from UIS.Stat

23 U obrazloženju podataka o porijeklu studenata navedeno je da su u pitanju podaci o osobama iz BiH koje su prešle međunarodnu granicu u svrhu studiranja i upisane su na studij u navedenoj državi prijema

9.2. Broj emigranata

Sektor za iseljenišтво Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice kontinuirano radi na prikupljanju podataka o emigraciji iz Bosne i Hercegovine. Ova vrsta podataka se, uglavnom, prikuplja na osnovu podataka koje vode zemlje prijema o imigrantima i njihovim potomcima. Podaci o emigrantima koji iseljavaju iz Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne grupe: državljani BiH, osobe rođene u BiH i osobe bh. porijekla (što uključuje i potomke).

Tačni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 51 zemlji svijeta iznosi 1.727.173, od čega u zemljama EU-28 živi oko 60%, odnosno 1.039.236 bh. emigranata.

Tabela 34. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 51 zemlji prijema

R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	404.874	UN , 2015
2.	Srbija	335.992	UN , 2015
3.	Njemačka	199.837	UN , 2015
4.	Austrija	157.844	Eurostat ²⁴ , 2015
5.	SAD	122.190	UN , 2015
6.	Slovenija	105.313	UN , 2015
7.	Švedska	58.583	UN , 2015
8.	Švajcarska	57.542	UN , 2015
9.	Australija	41.449	UN ²⁵ , 2015
10.	Kanada	39.583	UN , 2015
11.	Crna Gora	34.259	UN , 2015
12.	Albanija	29.077	UN ²⁶ , 2013
13.	Italija	27.726	Eurostat , 2015
14.	Holandija	25.440	Stat.godišnjak Holandije 2013
15.	Danska	18.735	UN , 2015
16.	Francuska	13.939	UN , 2015
17.	Norveška	13.343	UN , 2015
18.	Makedonija	8.713	UN , 2015
19.	Ujedinjeno Kraljevstvo	8.469	UN , 2015
20.	Turska	3.507	UN , 2015
21.	Poljska	3.477	UN , 2015
22.	Belgija	3.059	UN , 2015
27.	Finska	832	UN , 2015
28.	Novi Zeland	626	UN , 2013
29.	Ruska Federacija	515	UN , 2015
30.	Mađarska	506	Eurostat , 2015
31.	Grčka	440	UN , 2015
32.	Slovačka	393	UN , 2015
33.	Libija	329	UN , 2015
34.	Lihtenštajn	312	UN , 2015
35.	Malta	191	UN , 2015
36.	Južna Afrika	184	UN , 2015
37.	Island	153	UN , 2015
38.	Bugarska	116	Eurostat , 2015
39.	Portugal	111	Eurostat , 2015
40.	Kipar	96	Eurostat , 2015
41.	Brazil	82	UN , 2015
42.	Egipat	70	UN , 2015
43.	Jordan	64	UN , 2015
44.	Rumunija	60	Eurostat , 2015
45.	Izrael	53	UN , 2015
46.	Venecuela	24	UN , 2015
47.	Čile	12	UN , 2015
48.	Bolivija	10	UN , 2015

24 Eurostat Database – Population on 1 January 2015 by five year age group, sex and country of birth[migr_pop3ctb]. Last update: 05-01-2017

25 United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin - 2015 revised (United Nations database), pristupljeno 29.1.2017

26 United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database), pristupljeno 29.1.2017

23.	Republika Češka	2.648	UN , 2015
24.	Luksemburg	2.426	UN , 2015
25.	Španija	2.119	UN , 2015
26.	Irska	1.838	Eurostat , 2015

49.	Dominikanska Republika	5	UN , 2015
50.	Latvija	5	UN , 2015
51.	Estonija	2	Eurostat , 2015
UKUPNO		1.727.173	

Procjena je da je ukupni broj osoba bh. porijekla u svijetu oko 2 miliona. Ovaj broj uključuje osobe rođene u BiH koje su napustile svoju domovinu i procjenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. *staru emigraciju*. Ministarstvo raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba bh. porijekla u svijetu su sačinjene na osnovu tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

9.3. Status emigranata

Status bh. iseljenika riješen je velikim dijelom kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka.

Iako je od ratnih dešavanja prošlo više od dvadest godina i mnoge izbjeglice su vratile u Bosnu i Hercegovinu ili riješile svoj status u državama prijema, često se i danas bh. iseljenici nazivaju izbjeglicama. U većini država već duži niz godina nema registriranih osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. U državama u kojima još uvijek ima registriranih osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom, taj broj je svake godine sve manji. Prema podacima UNHCR-a²⁷ u svijetu je početkom 2015. godine registrirano ukupno 21.897 osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom, dok je već krajem iste godine taj broj smanjen na 18.769 osoba.

Najveći broj registriranih izbjeglica iz Bosne i Hercegovine krajem 2015. godine se nalazi u Srbiji (9.287), zatim Francuskoj (4.055), Hrvatskoj (oko 4.000) i Njemačkoj (1.412).

Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravištem, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 448.451, što je predstavljeno u Tabeli 35. Ovaj broj predstavlja bh. državljane koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

27 Izvor: UNHCR, Global Trends, 2015 Global Trends Annex Tables, 20 June 2016, <http://www.unhcr.org/global-trends-2015.html>

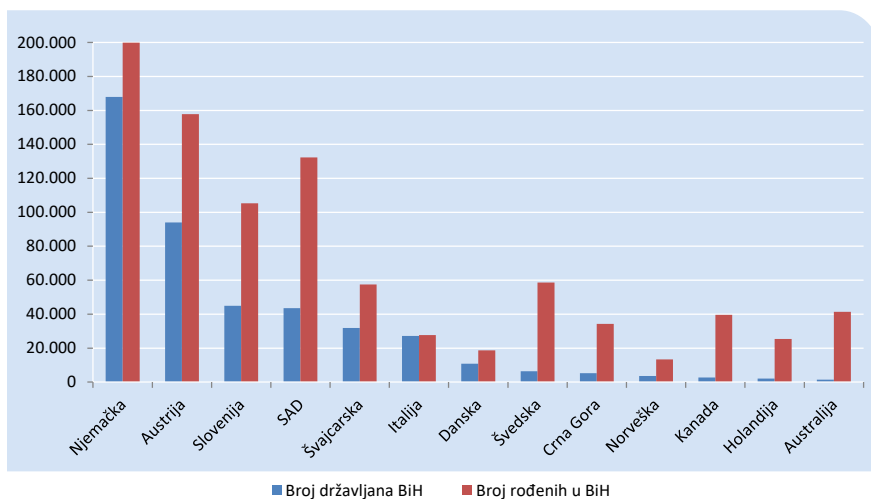
Tabela 35. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	167.975	2016
Austrija	93.973	2016
Slovenija	44.885	2015
SAD	43.547	2013
Švajcarska	31.905	2015
Italija	27.199	2016
Danska	10.815	2016
Hrvatska	6.733	2011
Švedska	6.415	2015
Crna Gora	5.209	2011
Norveška	3.586	2016
Kanada	2.690	2011
Holandija	2.119	2016
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	448.451	

Podaci pokazuju da je u nekim zemljama i dalje u porastu broj državljana Bosne i Hercegovine. Naprimjer, u SR Njemačkoj broj bh. državljana je u toku 2016. godine povećan za 4.456 osoba u odnosu na prethodnu godinu, a u Austriji je u istome periodu povećan za 1.445 osoba.

Važno je napomenuti da podaci o broju državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni. Podaci o bh. državljanima u Hrvatskoj i Švedskoj navedeni u tabeli 35 odnose se samo na one bh. državljanke koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka o bh. državljanima.

Usporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema

Stopa naturalizacije bh. iseljenika u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo BiH i broja osoba koje su rođene u BiH. U većini zemalja broj državljanina BiH je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u BiH. Najveća razlika u odnosu ova dva broja je u Australiji, Kanadi i Holandiji. U sve tri ove zemlje, preko 90% bh. iseljenika je naturalizovano, odnosno riješili su svoj status kroz sticanje državljanstva zemlje prijema.

Najveći broj emigranata iz BiH koji su stekli državljanstvo zemlje prijema i dalje posjeduju državljanstvo BiH kao dvojno državljanstvo jer država prijema svojim zakonom o državljanstvu daje takvu mogućnost ili je to uređeno sporazumom o dvojnomo državljanstvu zaključenim između Bosne i Hercegovine i te države. Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH²⁸, u 2016. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 4.298 osoba. Najveći broj bh. državljanina odrekao se državljanstva Bosne i Hercegovine radi sticanja državljanstva SR Njemačke, Austrije i Slovenije. Ukupno, u periodu od 01.01.1998. godine do danas, državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 73.587 osoba.

Podaci o broju naturalizovanih bh. iseljenika su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti bh. iseljenika u državama prijema, a u isto vrijeme ukazuju i na karakter migracija, odnosno na činjenicu da se radi o dugoročnim migrantima.

9.4. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama iz inostranstva vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine. Procjene novčanih doznaka iz inostranstva za sva četiri kvartala 2016. godine iznose 2.396,8 miliona KM. Međutim, procjena ukupnih transfera iz inostranstva, koji uključuju i inostrane penzije, za 2016. godinu iznosi 3.608,4 miliona KM.

Tabela 36. Transferi iz inostranstva za 2016. godinu²⁹

Izraženo u milionima KM	2016 1. kvartal	2016 2. kvartal	2016 3. kvartal	2016 ³⁰ 4. kvartal(p)	2016 ukupno(p)
Personalni transferi (Novčane doznake iz inostranstva)	513,8	627,6	658,8	596,6	2.396,8
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	251,7	289,4	299,0	371,4	1.211,5
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	765,6	917,0	957,8	968,0	3.608,4

Procjene Svjetske banke o novčanim doznakama iz inostranstva za Bosnu i Hercegovinu u 2016. godini iznose 3.338,4 mil KM.³¹

28 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-1-30-2-77/17 od 19.01.2017. godine

29 CB BiH - Izvještaj o Platnoj bilanci BiH do Q3 2016

30 Izvor: Dopis CBBiH od 12.01.2017.god – Transferi_2006-Q3_2016 i procjena za Q4 2016 god. sačinjena na osnovu priliva novčanih doznaka za prethodne tri godine.

31 Migration and Remittances Data, oktobar 2016, Svjetska banka

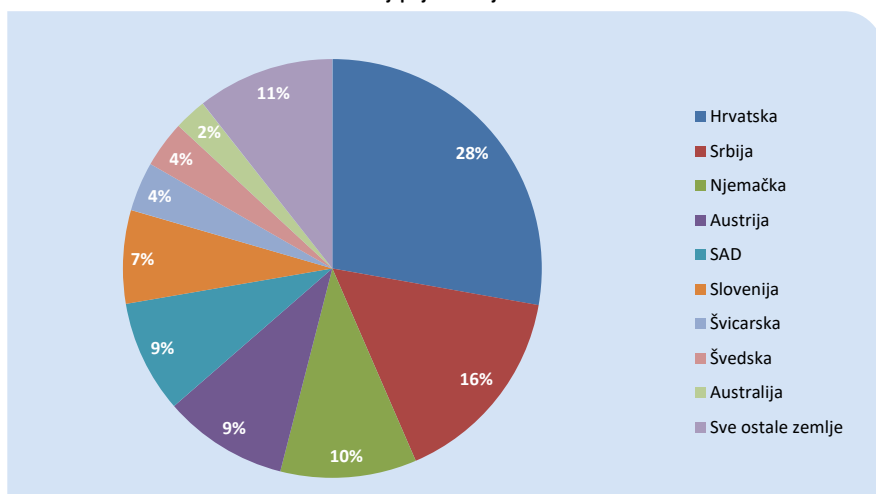
Prema podacima Svjetske banke za 2015. godinu, učešće novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 11,1%, što Bosnu i Hercegovinu pozicionira kao 23. zemlju u svijetu, odnosno 4. u Evropi (od 214 zemalja i teritorija).³²

Priliv novčanih doznaka u Bosnu i Hercegovinu prema zemlji prijema iseljenika pokazuje da je najviše doznaka u 2015. godini (preko 50%), kao i prethodne godine, stiglo od pošiljaoca iz Hrvatske, Srbije i Njemačke.³³

Tabela 37. Procjena priliva novčanih doznaka prema zemljama prijema bh. emigranata za 2015. godinu

ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milionima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Hrvatska	898	27,8%
Srbija	506	15,7%
Njemačka	340	10,5%
Austrija	311	9,6%
SAD	280	8,7%
Slovenija	233	7,2%
Švicarska	122	3,8%
Švedska	116	3,6%
Australija	82	2,5%
Sve ostale zemlje	342	10,6%
UKUPNO:	3.230	100,00%

Procentualna zastupljenost priliva novčanih doznaka prema zemlji prijema iseljenika

32 Migration and Remittances Data, oktobar 2016, Svjetska banka

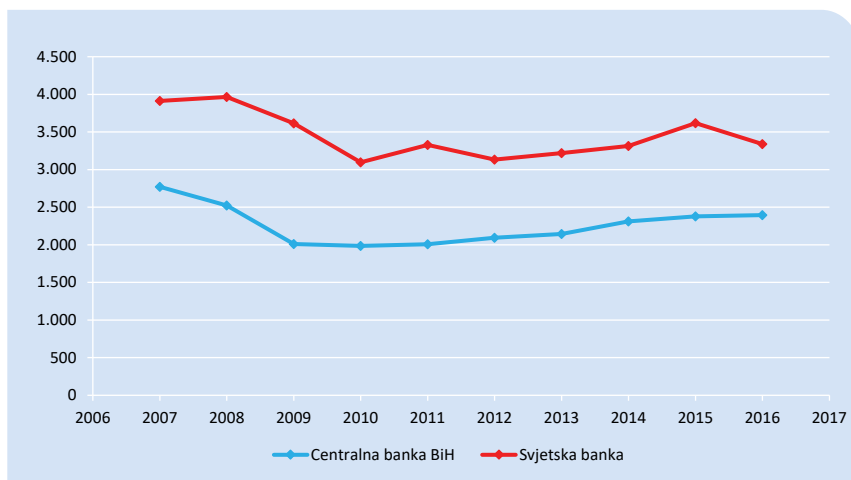
33 Procjene priliva novčanih doznaka po državama za 2015. godinu, oktobar 2016, Svjetska banka

Tabela 38. Novčane doznake iseljeništva od 2007. do 2016. godine³⁴

Novčane doznake iseljeništva		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ³⁵ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.771	2.522	2.010	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.396
	EUR u mil.	1.417	1.289	1.027	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.225
Svjetska banka	KM u mil.	3.914	3.966	3.615	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338
	EUR u mil.	2.001	2.028	1.848	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706

Novčane doznake iseljeništva u milionima KM

Prezentirani podaci pokazuju da novčane doznake predstavljaju jedan stabilan izvor prihoda Bosni i Hercegovini. Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke je zbog toga što podaci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo “personalne transfere”, dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbir “personalnih transfera” i “kompenzacije uposlenih”.

34 Novčane doznake za 2015. godinu su ažurirane u odnosu na procjenu u Migracionom profilu za 2015. godinu u skladu sa trenutnim podacima Centralne banke BiH o novčanim doznakama za taj period

35 Vrijednost novčanih doznaka za 2016. godinu predstavlja procjene.

10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- ◊ U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- ◊ Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- ◊ Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).
- ◊ Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo narednu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13, 64/13 i 1/14).
- ◊ U 2016. godini je urađena nova Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016 – 2020. godina. Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 30. 03. 2016. godine razmotrilo i usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan 2016-2020. godina.

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2016. godine donešeno je pet zakona koji regulišu oblast imigracija i azila u BiH.

- ◊ Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je **Zakon o imigraciji i azilu BiH** koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- ◊ Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem **Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu**, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- ◊ Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).
- ◊ Također su u 2014. godini otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. **Zakon o strancima** je usvojen 10. novembra 2015. godine i stupio je na snagu 25.11.2015. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15), a **Zakon o azilu** je usvojen 9. februara 2016. godine i stupio je na snagu 27.02.2016. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16).

U skladu sa odredbama Zakonu o strancima (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15) i Zakona o azilu (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16) donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 25/16),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 28/16),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 79/16),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 51/16),
- Pravilnik o registrovanju biometrijskih karakteristika stranaca („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Odluka o utvrđivanju opravdanih razloga humanitarne prirode za produženje privremenog boravka državljanima Sirijske Arapske Republike („Službeni glasnik BiH“ broj 89/16),
- Pravilnik o azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 69/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, („Službeni glasnik BiH“ broj 64/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),

- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 100/15),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 95/16),
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (Službeni glasnik BiH broj 66/16).

U skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08 i 87/12) na snazi su još sljedeći podzakonski akti koji se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih propisa po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu:

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09 i 69/13),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10 i 78/13),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 3/15),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o izdavanju kratkoročne vize (Viza „C“) i aerodromske tranzitne vize (Viza „A“) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 69/13),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 3/09).

10.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici devet državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvata i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bh. državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u članjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanji mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava.

Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročni boravak (Vize C) u izuzetnim, Zakonom o strancima, propisanim razlozima.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o Vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine.

U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud BiH

Ustavni sud BiH djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za

upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1.** ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA
- ANEKS 2.** IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2015. I 2016. GODINI
- ANEKS 3.** IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2015. I 2016. GODINI
- ANEKS 4.** ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2015. I 2016. GODINI
- ANEKS 5.** OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2015. I 2016. GODINI
- ANEKS 6.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU
- ANEKS 7.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU
- ANEKS 8.** IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2016. GODINI
- ANEKS 9.** PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2007. DO 2016. GODINE
- ANEKS 10.** BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU

ANEKS 1.

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI / GODINE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Broj izdatih viza u DKP-ima	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	
Broj izdatih viza na granici	735	684	345	327	248	150	93	58	120	66	
Broj odbijenih ulazaka u BiH	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	851	543	381	322	324	389	228	189	179	218	
Ulazaka	497	368	188	180	203	283	164	116	133	141	
Izlazaka	354	175	193	142	121	106	64	73	46	77	
Broj privremenih boravaka	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	
Broj stalnih boravaka	136	215	359	315	308	401	713	763	808	799	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	229	484	530	397	364	947	430	817	670	508	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem				73	104	182	123	59	52	31	
Broj otkaza stalnih boravaka	20	32	36	106	191	54	57	83	63	52	
Broj rješenja o protjerivanju	822	787	474	410	309	562	279	380	294	418	
Broj stranaca stavljenih pod nadzor		198	191	354	266	520	274	251	210	313	
Imigracioni centar		198	191	312	218	453	236	218	193	311	
Na određeno područje ili mjesto				42	48	67	38	33	17	2	
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	75	172	22	19	8	14	1	5	5	18	
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji			87	101	81	292	117	57	29	156	
Dobrovoljni povratak iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima						160	159	169	179	246	
Broj dobrovoljnih povrataka migranata (uz pomoć IOM-a)	261	44	226	341	244	88	209	104	197	148	
Državljana BiH	28	16	73	87	71	88	209	104	197	148	
Stranih državljana iz BiH	233	28	153	254	173	0	0	0	0	0	
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	240	248	122	119	88	75	75	55	42	105	
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	581	95	71	64	46	53	100	45	46	79	
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.696	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	1.190	1.159	945	827	718	817	649	676	641	682	
Broj emigranata koji vode porijeklo iz BiH što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)								2.000.000			
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, Agencija za statistiku BiH, 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16)								3.531.159			

ANEKS 2.

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2015. I 2016. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Afganistan	41	27	-34,15%
2	Alžir	33	15	-54,55%
3	Armenija		26	-
4	Azerbejdžan	9	1	-88,89%
5	Bahami	2		-100,00%
6	Bahrein	22		-100,00%
7	Bangladeš	31	44	41,94%
8	Benin	2		-100,00%
9	Bjelorusija	31	42	35,48%
10	Botsvana		2	-
11	Brazil		5	-
12	Burkina Faso	1	3	200,00%
13	Burundi	1		-100,00%
14	Butan	1		-100,00%
15	Centralna Afrička Republika		1	-
16	Čad		1	-
17	Dominikanska Republika	11	6	-45,45%
18	Džibuti	12	4	-66,67%
19	Egipat	478	557	16,53%
20	Ekvador	4		-100,00%
21	Eritreja	12	16	33,33%
22	Etiopija	52	60	15,38%
23	Filipini	264	382	44,70%
24	Gambija		1	-
25	Gana	10	13	30,00%
26	Grenada	1	2	100,00%
27	Gruzija	160	93	-41,88%
28	Gvajana		1	-
29	Gvineja		1	-
30	Haiti	1	2	100,00%
31	Indija	438	537	22,60%
32	Indonezija	359	316	-11,98%
33	Irak	141	122	-13,48%
34	Iran	276	231	-16,30%
35	Istočni Timor	1		-100,00%
36	Izrael	2		-100,00%
37	Jamajka	2	3	50,00%
38	Jemen	138	204	47,83%
39	Jordan	577	1.011	75,22%
40	Južna Afrika	126	47	-62,70%
41	Kambodža		2	-
42	Kamerun	9	12	33,33%
43	Kape Verde	1		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
44	Kazahstan	163	20	-87,73%
45	Kenija	28	22	-21,43%
46	Kina	971	497	-48,82%
47	Kirgistan	70	26	-62,86%
48	Kolumbija	14	488	3385,71%
49	Komori	178	246	38,20%
50	Kongo Demokratska Republika	3	8	166,67%
51	Koreja, DNR	2		-100,00%
52	Kosovo*	793	734	-7,44%
53	Kostarika		3	-
54	Kuba	4	12	200,00%
55	Kuvajt		1	-
56	Laos	4	1	-75,00%
57	Lesoto	7	2	-71,43%
58	Libanon	4.390	5.066	15,40%
59	Libija	647	250	-61,36%
60	Madagaskar	4		-100,00%
61	Malavi	6		-100,00%
62	Maldivi		2	-
63	Malezija		1	-
64	Mali	1	1	0,00%
65	Maroko	39	41	5,13%
66	Mauritanija		4	-
67	Mijanmar	1	3	200,00%
68	Moldavija	93	19	-79,57%
69	Mongolija	29	10	-65,52%
70	Mozambik		2	-
71	Namibija		1	-
72	Nepal	36	32	-11,11%
73	Nepoznato državljanstvo	266	350	31,58%
74	Niger	2		-100,00%
75	Nigerija	8	20	150,00%
76	Obala Slonovače	3	8	166,67%
77	Pakistan	131	149	13,74%
78	Palestina	216	138	-36,11%
79	Peru	5	123	2360,00%
80	Ruanda		2	-
81	Ruska Federacija	117	89	-23,93%
82	Samoa	1		-100,00%
83	Sao Tome i Principe		1	-
84	Saudijska Arabija	4.386	10.023	128,52%
85	Senegal	2	2	0,00%
86	Sijera Leone	16	1	-93,75%
87	Sirijska Arapska Republika	465	246	-47,10%
88	Somalija	7	26	271,43%
89	Sudan	65	49	-24,62%
90	Sveta Lucija	2	1	-50,00%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
91	Šri Lanka	51	83	62,75%
92	Tadžikistan	33	13	-60,61%
93	Tajland	46	29	-36,96%
94	Tanzanija	4	2	-50,00%
95	Togo	2		-100,00%
96	Tokelau	1		-100,00%
97	Trinidad i Tobago	9	5	-44,44%
98	Tunis	35	37	5,71%
99	Turkmenistan	27	4	-85,19%
100	Uganda	42	14	-66,67%
101	Ujedinjeni Arapski Emirati	22		-100,00%
102	Ukrajina	41	24	-41,46%
103	Uzbekistan	54	34	-37,04%
104	Vijetnam	172	101	-41,28%
105	Zambija	4		-100,00%
106	Zimbabve	3	6	100,00%
UKUPNO:		16.970	22.862	34,72%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 3.

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2015. I 2016. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Alžir	19		-100,00%
2	Armenija	26		-100,00%
3	Bahrein	7		-100,00%
4	Bangladeš		1	-
5	Benin		1	-
6	Burundi	1		-100,00%
7	Egipat	4		-100,00%
8	Etiopija		1	-
9	Filipini	1		-100,00%
10	Gana		3	-
11	Gruzija	3	3	0,00%
12	Haiti	1		-100,00%
13	Indonezija		1	-
14	Irak	1	5	400,00%
15	Iran		3	-
16	Jemen	2		-100,00%
17	Jordan	3		-100,00%
18	Južna Afrika	6	3	-50,00%
19	Kamerun	3	6	100,00%
20	Kazahstan	4	4	0,00%
21	Kenija		2	-
22	Kina		1	-
23	Kirgistan	1		-100,00%
24	Kolumbija		2	-
25	Kongo, DR		4	-
26	Libanon		1	-
27	Liberija	1		-100,00%
28	Libija		1	-
29	Mali		2	-
30	Maroko	5		-100,00%
31	Mianmar	2		-100,00%
32	Mauritanija	1		-100,00%
33	Moldavija	2		-100,00%
34	Mozambik	3		-100,00%
35	Namibija		3	-
36	Nepal	1		-100,00%
37	Nigerija	1	5	400,00%
38	Obala Slonovače	2		-100,00%
39	Pakistan		2	-
40	Palestina	1	1	0,00%
41	Peru	9		-100,00%
42	Saudijska Arabija		1	-100,00%
43	Sijera Leone	1	1	0,00%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
44	Sirijska Arapska Republika	2		-100,00%
45	Šri Lanka	1		-100,00%
46	Tadžikistan		1	-
47	Tajland	1	3	200,00%
48	Tanzanija	1		-100,00%
49	Tunis	2	1	-50,00%
50	Uganda	1	4	300,00%
51	Uzbekistan	1		-100,00%
UKUPNO:		120	66	-45,00%

ANEKS 4.

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2015. I 2016. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Afganistan	1		-100,00%
2	Albanija	19	42	121,05%
3	Armenija	2		-100,00%
4	Australija		3	-
5	Austrija	71	72	1,41%
6	Azerbejdžan	1	1	0,00%
7	Bangladeš		14	-
8	Belgija	1	6	500,00%
9	Benin	1		-100,00%
10	Bez državljanstva	2		-100,00%
11	Bjelorusija	17	16	-5,88%
12	Brazil	1		-100,00%
13	Bugarska		3	-
14	Burkina Faso	1		-100,00%
15	Crna Gora	34	34	0,00%
16	Češka Republika	1	3	200,00%
17	Danska	6	1	-83,33%
18	Dominikanska Republika	6	8	33,33%
19	Egipat	2	6	200,00%
20	Ekvador	1	2	100,00%
21	Filipini	2	3	50,00%
22	Finska	2		-100,00%
23	Francuska	9	7	-22,22%
24	Gana		1	-
25	Grčka		3	-
26	Gruzija	2	2	0,00%
27	Holandija	10	4	-60,00%
28	Hrvatska	343	383	11,66%
29	Indija	2	6	200,00%
30	Indonezija	2	2	0,00%
31	Irak	2	1	-50,00%
32	Iran		3	-
33	Irska	2	1	-50,00%
34	Istočni Timor		9	-
35	Italija	19	19	0,00%
36	Izrael		1	-
37	Jemen	1		-100,00%
38	Jordan	10	1	-90,00%
39	Južna Afrika	2	4	100,00%
40	Kanada	2	1	-50,00%
41	Katar		1	-
42	Kazahstan	34	16	-52,94%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
43	Kina	11	2	-81,82%
44	Kirgistan		1	-
45	Kolumbija	4	147	3575,00%
46	Komori	1		-100,00%
47	Kongo Demokratska Republika	2	1	-50,00%
48	Kosovo*	698	644	-7,74%
49	Kuba	2	11	450,00%
50	Latvija	1		-100,00%
51	Libanon	4	9	125,00%
52	Libija	7	3	-57,14%
53	Litvanija	1	1	0,00%
54	Mađarska	16	9	-43,75%
55	Makedonija	57	26	-54,39%
56	Malta	1		-100,00%
57	Maroko	4	2	-50,00%
58	Moldavija	69	4	-94,20%
59	Nepoznato državljanstvo	9	13	44,44%
60	Norveška	4	4	0,00%
61	Njemačka	93	79	-15,05%
62	Obala Slonovače		1	-
63	Pakistan	1	6	500,00%
64	Palau		1	-
65	Palestina	6	3	-50,00%
66	Peru	2	51	2450,00%
67	Poljska	22	31	40,91%
68	Portugal	1		-100,00%
69	Rumunija	6	1	-83,33%
70	Ruska Federacija	6	1	-83,33%
71	Saudijska Arabija	6	21	250,00%
72	Sirijska Arapska Republika	2	4	100,00%
73	Sjedinjene Američke Države	2	3	50,00%
74	Slovačka	3	2	-33,33%
75	Slovenija	44	35	-20,45%
76	Srbija	165	104	-36,97%
77	Sudan	1	5	400,00%
78	Španija	5	18	260,00%
79	Šri Lanka		3	-
80	Švajcarska	15	10	-33,33%
81	Švedska	4	3	-25,00%
82	Tadžikistan		1	-
83	Tajland	1	1	0,00%
84	Trinidad i Tobago	1	4	300,00%
85	Tunis	6	5	-16,67%
86	Turska	531	286	-46,14%
87	Uganda		1	-
88	Ujedinjeni Arapski Emirati	5		-100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
89	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	4	300,00%
90	Ukrajina	1	1	0,00%
91	Vijetnam		1	-
92	Zambija		1	-
UKUPNO:		2.432	2.243	-7,77%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 5.

OTKRIVEN NEZAKONIT PRELAZAK GRANICE BIH U 2015. I 2016. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Afganistan	4		-100,00%
2	Albanija	8	7	-12,50%
3	Armenija	3		-100,00%
4	Azerbejdžan		1	-
5	Belgija		16	-
6	Bosna i Hercegovina	77	52	-32,47%
7	Crna Gora	8	6	-25,00%
8	Finska	1		-100,00%
9	Francuska		2	-
10	Holandija		3	-
11	Hrvatska	13	16	23,08%
12	Indija		4	-
13	Irak	3	1	-66,67%
14	Iran		2	-
15	Irska		1	-
16	Italija		9	-
17	Jordan		1	-
18	Kina	1		-100,00%
19	Kolumbija		5	-
20	Kongo, DR	1		-100,00%
21	Kosovo*	3	16	433,33%
22	Kuba		2	-
23	Libanon		1	-
24	Mađarska	1		-100,00%
25	Maroko		2	-
26	Nepoznato državljanstvo	6		-100,00%
27	Njemačka		2	-
28	Pakistan	1	8	700,00%
29	Palestina		1	-
30	Sirijska Arapska Republika		7	-
31	Slovenija		1	-
32	Srbija	14	19	35,71%
33	Šri Lanka		8	-
34	Turska	35	25	-28,57%
UKUPNO:		179	218	21,79%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 6.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Afganistan	5	2	-60,00%
2	Albanija	34	37	8,82%
3	Alžir	6	9	50,00%
4	Argentina	2	2	0,00%
5	Armenija	3	3	0,00%
6	Australija	25	33	32,00%
7	Austrija	376	388	3,19%
8	Azerbejdžan	13	12	-7,69%
9	Bahrein	2	7	250,00%
10	Bangladeš	3	5	66,67%
11	Barbados		2	-
12	Belgija	13	4	-69,23%
13	Bjelorusija	9	11	22,22%
14	Bolivija	1	1	0,00%
15	Brazil	17	18	5,88%
16	Bugarska	26	31	19,23%
17	Burkina Faso	2	1	-50,00%
18	Crna Gora	736	718	-2,45%
19	Čad	3	2	-33,33%
20	Češka Republika	31	36	16,13%
21	Čile	3	3	0,00%
22	Danska	12	17	41,67%
23	Dominikanska Republika	1	1	0,00%
24	Egipat	96	116	20,83%
25	Ekvador	1	1	0,00%
26	Estonija	1	1	0,00%
27	Etiopija	4	3	-25,00%
28	Filipini	9	14	55,56%
29	Finska	6	7	16,67%
30	Francuska	66	55	-16,67%
31	Gambija		1	-
32	Gana	5	9	80,00%
33	Grčka	20	33	65,00%
34	Gruzija	2	2	0,00%
35	Gvatemala	1	2	100,00%
36	Gvineja Bisao	1		-100,00%
37	Holandija	54	51	-5,56%
38	Honduras	1	1	0,00%
39	Hong Kong	2	1	-50,00%
40	Hrvatska	1.142	1.038	-9,11%
41	Indija	30	38	26,67%
42	Indonezija	9	15	66,67%
43	Irak	11	15	36,36%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
44	Iran	27	36	33,33%
45	Irska	5	7	40,00%
46	Island	3	2	-33,33%
47	Italija	263	244	-7,22%
48	Izrael	7	10	42,86%
49	Jamajka	1	1	0,00%
50	Japan	3	3	0,00%
51	Jemen	4	12	200,00%
52	Jordan	49	65	32,65%
53	Južna Afrika	9	7	-22,22%
54	Kamerun	1		-100,00%
55	Kanada	36	33	-8,33%
56	Katar	10	23	130,00%
57	Kenija	3	8	166,67%
58	Kina	1.097	503	-54,15%
59	Kipar	1	1	0,00%
60	Kirgistan	5	3	-40,00%
61	Kolumbija	4	6	50,00%
62	Kongo Demokratska Republika	1	2	100,00%
63	Koreja, Republika	13	6	-53,85%
64	Kostarika	8		-100,00%
65	Kuba		1	-
66	Kuvajt	72	109	51,39%
67	Latvija	3	2	-33,33%
68	Libanon	16	17	6,25%
69	Libija	248	191	-22,98%
70	Litvanija	6	2	-66,67%
71	Luksemburg	1		-100,00%
72	Madagaskar	3	1	-66,67%
73	Mađarska	27	11	-59,26%
74	Makedonija	658	629	-4,41%
75	Malavi	1		-100,00%
76	Malezija	16	5	-68,75%
77	Malta	1	1	0,00%
78	Maroko	11	16	45,45%
79	Mauritanija	4	2	-50,00%
80	Meksiko	6	6	0,00%
81	Mijanmar	1	1	0,00%
82	Moldavija	29	25	-13,79%
83	Mongolija	2		-100,00%
84	Namibija		2	-
85	Nepal	2	5	150,00%
86	Nepoznato državljanstvo	2	6	200,00%
87	Niger	1	1	0,00%
88	Nigerija	2	1	-50,00%
89	Nikaragva	1	1	0,00%
90	Norveška	11	12	9,09%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
91	Novi Zeland	2	4	100,00%
92	Njemačka	391	381	-2,56%
93	Obala Slonovače	1	1	0,00%
94	Oman		10	-
95	Pakistan	28	25	-10,71%
96	Palestina	44	28	-36,36%
97	Paragvaj		1	-
98	Peru	2	1	-50,00%
99	Poljska	39	49	25,64%
100	Portugal	5	5	0,00%
101	Rumunija	38	30	-21,05%
102	Ruska Federacija	212	187	-11,79%
103	Saudijska Arabija	56	79	41,07%
104	Singapur	2	1	-50,00%
105	Sirijska Arapska Republika	116	166	43,10%
106	Sjedinjene Američke Države	252	255	1,19%
107	Slovačka	31	31	0,00%
108	Slovenija	153	177	15,69%
109	Somalija	1	2	100,00%
110	Srbija	2.544	2.239	-11,99%
111	Sudan	21	14	-33,33%
112	Svazilend	3	1	-66,67%
113	Španija	30	42	40,00%
114	Šri Lanka	2	1	-50,00%
115	Švajcarska	55	49	-10,91%
116	Švedska	16	21	31,25%
117	Tadžikistan	5	3	-40,00%
118	Tajland	3	3	0,00%
119	Tanzanija	4	2	-50,00%
120	Tunis	10	11	10,00%
121	Turska	2.919	2.727	-6,58%
122	Uganda	3	2	-33,33%
123	Ujedinjeni Arapski Emirati	11	35	218,18%
124	Ujedinjeno Kraljevstvo	83	99	19,28%
125	Ukrajina	80	64	-20,00%
126	Uzbekistan	10	6	-40,00%
127	Venecuela	1	1	0,00%
128	Zambija	1		-100,00%
129	Zimbabve	1	1	0,00%
UKUPNO:		12.633	11.519	-8,82%

ANEKS 7.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Albanija	2	2	0,00%
2	Alžir	2	1	-50,00%
3	Austrija	33	39	18,18%
4	Azerbejdžan		1	-
5	Bjelorusija	3	3	0,00%
6	Belgija		2	-
7	Brazil	1		-100,00%
8	Bugarska	9	4	-55,56%
9	Crna Gora	107	50	-53,27%
10	Češka Republika	7	5	-28,57%
11	Egipat	12	14	16,67%
12	Eritreja	1		-100,00%
13	Estonija	1		-100,00%
14	Filipini		1	-
15	Finska	1		-100,00%
16	Francuska	3	4	33,33%
17	Grčka		3	-
18	Gruzija	3		-100,00%
19	Holandija	5	8	60,00%
20	Hrvatska	108	92	-14,81%
21	Indija	1	3	200,00%
22	Indonezija	1	1	0,00%
23	Irak	1	1	0,00%
24	Iran	12	17	41,67%
25	Italija	14	9	-35,71%
26	Jordan	7	11	57,14%
27	Južna Afrika	1		-100,00%
28	Kanada		1	-
29	Kazahstan	1	1	0,00%
30	Kina	94	161	71,28%
31	Kirgistan	1	1	0,00%
32	Koreja, DR		1	-
33	Koreja, Republika	3	2	-33,33%
34	Kuvajt		1	-
35	Latvija		1	-
36	Libanon	1	2	100,00%
37	Libija	1	2	100,00%
38	Litvanija	2	1	-50,00%
39	Mađarska	3	1	-66,67%
40	Makedonija	63	59	-6,35%
41	Malezija	1	3	200,00%
42	Maroko	2	4	100,00%
43	Meksiko	1	1	0,00%

Red. br.	DRŽAVA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
44	Moldavija	9	6	-33,33%
45	Njemačka	57	41	-28,07%
46	Pakistan	6	3	-50,00%
47	Palestina	2	5	150,00%
48	Peru		1	-
49	Poljska	4	5	25,00%
50	Rumunija	6	16	166,67%
51	Ruska Federacija	36	23	-36,11%
52	Saudijska Arabija	2	1	-50,00%
53	Sirijska Arapska Republika	12	8	-33,33%
54	Sjedinjene Američke Države	8	14	75,00%
55	Slovačka	7	6	-14,29%
56	Slovenija	16	9	-43,75%
57	Srbija	9	6	-33,33%
58	Sudan	9	8	-11,11%
59	Španija		3	-
60	Švajcarska	7	8	14,29%
61	Švedska	2		-100,00%
62	Tajland		1	-
63	Tunis		2	-
64	Turska	88	75	-14,77%
65	Ujedinjeno Kraljevstvo	7	7	0,00%
66	Ukrajina	12	36	200,00%
67	Uzbekistan	1	2	100,00%
UKUPNO:		808	799	-1,11%

ANEKS 8.

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2016. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				3	7
2	Albanija	4			50	55
3	Austrija	9	1		2	1
4	Azerbejdžan				1	2
5	Belgija	1				
6	Brazil	1				
7	Bugarska	3	1		3	
8	Crna Gora	17	1	1	13	1
9	Češka Republika	6			1	2
10	Danska	1			1	
11	Egipat	2			3	1
12	Etiopija				1	
13	Filipini				3	
14	Francuska	1				
15	Gana				1	2
16	Holandija	2			2	
17	Hrvatska	26	2	3	14	9
18	Indija				12	12
19	Irak				4	6
20	Iran				3	3
21	Irska				1	1
22	Italija	15			15	1
23	Japan	1				
24	Jordan				1	1
25	Južna Afrika	1				
26	Kamerun				1	1
27	Kanada	1				
28	Kina	63	32			
29	Kolumbija	17			5	1
30	Koreja, Republika	1				
31	Kosovo*				26	10
32	Kostarika	1				
33	Kuba					2
34	Kuvajt				2	
35	Libanon	1		1	1	
36	Litvanija				1	
37	Madagaskar				1	1
38	Mađarska	1				
39	Makedonija	42	6		4	5
40	Maroko					2
41	Moldavija		1			

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
42	Nepoznato državljanstvo				3	
43	Nigerija	1				
44	Njemačka	11	1		2	2
45	Pakistan				3	5
46	Palestina				3	3
47	Poljska		1		1	
48	Portugal	1				
49	Rumunija	6	1		1	
50	Ruska Federacija	5		1	4	3
51	SAD	7			5	
52	Saudijska Arabija				7	
53	Sirijska Arapska Republika	1			10	17
54	Slovačka	6				
55	Slovenija	15		1	1	2
56	Srbija	163	1	20	88	62
57	Španija	6			1	
58	Šri Lanka				8	8
59	Švajcarska	4		1		1
60	Švedska	1			1	
61	Tanzanija					1
62	Turska	63	3	3	103	80
63	Ujedinjeni Arapski Emirati				1	
64	Ujedinjeno Kraljevstvo	1				
65	Ukrajina		1		1	1
UKUPNO:		508	52	31	418	311

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 9.

PODNESENI ZAHTEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2007. DO 2016. GODINE

Red. Br.	DRŽAVA	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		UKUPNO		
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	
1	Afganistan							11	11	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	38	38	
2	Alžir					1	1	1	1	10	10	2	2	8	8	3	3					25	25	
3	Armenija													1	1	3	3	2	5			6	9	
4	Bangladeš	1	1											6	6	2	2	1	1			10	10	
5	Bez državljanstva													1	1							1	1	
6	Brazil	1	1																			1	1	
7	Centralna Afrička Republika															1	1					1	1	
8	Crna Gora	2	2															1	1			3	3	
9	Egipat									1	1					1	1			1	1	3	3	
10	Eritreja											3	3									3	3	
11	Etiopija							3	3	1	1					1	1					5	5	
12	Filipini																			1	1	1	1	
13	Francuska					1	1															1	1	
14	Gruzija					1	1															1	1	
15	Haiti							1	1													1	1	
16	Hrvatska			2	2	1	1											1	1	1	1	5	5	
17	Indija			6	6																	6	6	
18	Irak					3	3	2	2					1	1	4	4	4	4	4	4	6	18	20
19	Iran	2	2					1	3	2	3	1	1	2	2	1	1					9	12	
20	Jordan																		2	3	2	3	3	
21	Kamerun			1	1	1	1	1	2	1	2				1	1	4	4	2	2	11	13		
22	Kazahstan							1	1													1	1	
23	Kenija																			2	2	2	2	
24	Kina	3	3			1	1	1	1													5	5	
25	Kongo DR															1	1	1	1			2	2	
26	Kongo, Republika																	1	1			1	1	
27	Kuba																	1	1			1	1	
28	Libija											2	2									2	2	
29	Litvanija	1	1																			1	1	
30	Mađarska													1	1							1	1	
31	Makedonija	1	1	4	7																	5	8	
32	Mali																	1	1			1	1	
33	Maroko									5	6	2	2			2	2			2	2	11	12	
34	Mijanmar											1	1									1	1	
35	Moldavija											1	1									1	1	
36	Nigerija					1	1			1	1			1	1							3	3	
37	Njemačka					1	1	1	1													2	2	

Red. Br.	DRŽAVA	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
38	Pakistan	2	2	1	1			1	1	4	4			2	2					11	12	21	22
39	Palestina			1	2					4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	13	14
40	Poljska			1	1																	1	1
41	Rumunija							1	1													1	1
42	Ruska Federacija					1	1															1	1
43	SAD													1	1							1	1
44	Sijera Leone																5	5				5	5
45	Sirijska Arapska Republika	1	1			1	2	1	1			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	87	125
46	Somalija									1	1			1	1	2	2					4	4
47	Srbija	132	564	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	213	759
48	Sudan															4	4					4	4
49	Šri Lanka	3	3	1	1									1	1	1	1					6	6
50	Tunis					1	1			2	2	1	1									4	4
51	Turska			1	1	1	1							1	1			2	3	13	19	18	25
52	Ukrajina															1	1	1	1			2	2
UKUPNO:		149	581	46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	572	1.180

ANEKS 10.

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2015. I 2016. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
1	Albanija	2	3	50,00%
2	Alžir	1	3	200,00%
3	Australija	1	3	200,00%
4	Austrija	43	37	-13,95%
5	Azerbejdžan	1	5	400,00%
6	Bahrein	5	6	20,00%
7	Bangladeš	1	2	100,00%
8	Belgija	2	3	50,00%
9	Bjelorusija	3	2	-33,33%
10	Bolivija	1	2	100,00%
11	Brazil	9	5	-44,44%
12	Bugarska	6	12	100,00%
13	Crna Gora	74	62	-16,22%
14	Češka Republika	8	11	37,50%
15	Danska	1		-100,00%
16	Egipat	37	53	43,24%
17	Etiopija	1	2	100,00%
18	Finska		1	-
19	Francuska	9	8	-11,11%
20	Gana	4		-100,00%
21	Grčka	6	3	-50,00%
22	Holandija	17	14	-17,65%
23	Holandski Antili	1		-100,00%
24	Hrvatska	214	197	-7,94%
25	Indija	13	15	15,38%
26	Irak	11	10	-9,09%
27	Iran	6	14	133,33%
28	Irska	3	2	-33,33%
29	Italija	109	128	17,43%
30	Izrael	2	4	100,00%
31	Japan	1	1	0,00%
32	Jemen	1	7	600,00%
33	Jordan	9	16	77,78%
34	Južna Afrika	1	1	0,00%
35	Kamerun	4		-100,00%
36	Kanada	9	6	-33,33%
37	Katar	13	32	146,15%
38	Kenija		1	-
39	Kina	238	171	-28,15%
40	Kirgistan	1	1	0,00%
41	Kolumbija		1	-
42	Koreja, Demokratska Republika	1	1	0,00%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2015	2016	+/- (%) (2016/2015)
43	Koreja, Republika	1	3	200,00%
44	Kuba		1	-
45	Kuvajt	75	118	57,33%
46	Libanon	2	8	300,00%
47	Libija	25	31	24,00%
48	Litvanija	2		-100,00%
49	Mađarska	10	4	-60,00%
50	Makedonija	43	51	18,60%
51	Malezija	3	1	-66,67%
52	Maroko		2	-
53	Nepal	1	1	0,00%
54	Nigerija	2	2	0,00%
55	Norveška	1		-100,00%
56	Novi Zeland	1		-100,00%
57	Njemačka	45	40	-11,11%
58	Obala Slonovače	1	1	0,00%
59	Oman	2	5	150,00%
60	Pakistan	3	8	166,67%
61	Palestina	2	2	0,00%
62	Poljska	10	8	-20,00%
63	Portugal	1		-100,00%
64	Rumunija	8	6	-25,00%
65	Ruska Federacija	49	67	36,73%
66	Saudijska Arabija	54	63	16,67%
67	Sirijska Arapska Republika	46	77	67,39%
68	Sjedinjene Američke Države	23	33	43,48%
69	Slovačka	9	9	0,00%
70	Slovenija	59	66	11,86%
71	Srbija	701	752	7,28%
72	Svazilend	1		-100,00%
73	Španija	11	13	18,18%
74	Šri Lanka		1	-
75	Švajcarska	5	5	0,00%
76	Švedska	3	4	33,33%
77	Tadžikistan		1	-
78	Turska	353	322	-8,78%
79	Ujedinjeni Arapski Emirati	24	55	129,17%
80	Ujedinjeno Kraljevstvo	9	13	44,44%
81	Ukrajina	10	10	0,00%
82	Vijetnam	1		-100,00%
UKUPNO:		2.465	2.628	6,61%